

**UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI GESTIUNEA
AFACERILOR
DEPARTAMENTUL DE ECONOMIE POLITICĂ**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**FORMELE ILEGALE ALE COMERȚULUI
INTERNAȚIONAL**

**Coordonator științific
Prof. univ. dr. Gheorghe Ciobanu**

**Doctorand
Eugen Gheorghe Crișan**

**Cluj – Napoca
2012**

Cuvinte cheie: comerț internațional, contrabanda, comerțul cu produse contrafăcute, comerțul cu droguri, comerțul cu ființe umane, comerțul ilicit cu arme, spălarea banilor, influențe asupra economiei;

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

Lista abrevierilor	1
Lista figurilor.....	2
Lista graficelor.....	3
Lista tabelor.....	4
Lista anexelor.....	5
Introducere.....	6
Preambul.....	6
Motivația cercetării.....	7
Aria de acoperire a lucrării.....	8
Cadrul și limitele cercetării.....	10
Metodologia cercetării.....	11
1. Repere conceptuale și istorice ale comerțului internațional	13
1.1. Concept și terminologie.....	13
1.2. Apariția și dezvoltarea comerțului internațional.....	14
1.2.1. Pe plan internațional.....	14
1.2.2. Pe teritoriul României.....	18
2. Contrabanda.....	21
2.1. Repere conceptuale și istorice ale politicii vamale.....	22
2.1.1. Concept și terminologie.....	22
2.1.2. Apariția și dezvoltarea politicii vamale.....	26
2.1.2.1. Pe plan internațional.....	26
2.1.2.2. Pe teritoriul României.....	26
2.2. Concept și definiție.....	30
2.3. Cauze care generează ori favorizează contrabanda.....	34
2.4. Forme principale de manifestare.....	41
2.4.1. Contrabanda cu țigări.....	41
2.4.2. Contrabanda cu animale sau produse de origine animală.....	43
2.4.3. Contrabanda cu produse radioactive.....	44
2.4.4. Contrabanda cu produse petroliere.....	44
2.4.5. Contrabanda cu diverse produse.....	45
2.5. Efecte ale contrabandei.....	47
2.6. Măsuri pentru combaterea contrabandei.....	52
2.6.1. Pe plan național.....	52
2.6.2. Pe plan internațional.....	58
2.6.2.1. În Europa.....	58
2.6.2.2. La nivel mondial.....	60
3. Comerțul cu produse contrafăcute.....	63
3.1. Elemente de proprietate intelectuală.....	63
3.2. Definiția conceptului și aspecte cu caracter istoric.....	68
3.3. Dimensiunea contrafacerii, tipuri și modalități.....	71
3.4. Principalele categorii de produse supuse contrafacerii.....	75
3.5. Metode de identificare a produselor contrafăcute.....	83
3.6. Împrejurări care determină și favorizează contrafacerea.....	85
3.7. Consecințe ale contrafacerii.....	90
3.8. Măsuri și metode pentru combaterea contrafacerii și a comerțului cu produse contrafăcute.....	95
4. Comerțul cu droguri.....	101
4.1. Noțiuni introductive.....	101

4.2. Perspectiva istorică.....	103
4.3. Particularități ale formelor de comerț cu cele mai cunoscute categorii de droguri.....	108
4.3.1. Comerțul cu opiu și derivatele sale.....	108
4.3.2. Comerțul cu cocaină.....	111
4.3.3. Comerțul cu canabis.....	116
4.3.4. Comerțul cu amfetamine.....	118
4.4. Împrejurări care generează ori favorizează comerțul ilicit cu droguri.....	120
4.5. Consecințe generate de comerțul ilicit cu droguri.....	123
4.6. Măsuri de combatere a comerțului ilicit cu droguri.....	125
5. Comerțul cu ființe umane.....	127
5.1. Considerații generale.....	127
5.2. Aspecte cu caracter istoric.....	129
5.3. Etape ale comerțului cu ființe umane.....	131
5.4. Cauze ale comerțului cu ființe umane.....	135
5.5. Consecințe ale comerțului cu ființe umane.....	137
5.6. Măsuri pentru combaterea comerțului cu ființe umane.....	139
6. Comerțul ilicit cu arme.....	142
6.1. Considerații generale.....	142
6.2. Evoluția istorică a armelor.....	143
6.4. Comerțul cu arme.....	146
6.3. Cauze ale comerțului ilicit cu arme.....	155
6.5. Consecințe ale comerțului ilegal cu arme.....	163
6.6. Măsuri de prevenire și combatere a comerțului ilegal cu arme.....	166
7. Spălarea banilor.....	171
7.1. Considerații generale.....	171
7.2. Consecințe ale spălării banilor.....	182
7.3. Măsuri de combatere a spălării banilor.....	187
8. Influențe ale formelor ilegale de comerț exterior asupra economiei românești	191
8.1. Influențele comerțului internațional ilegal văzute prin prisma unor date statistice.....	193
8.2. Influențele asupra agenților economici privați	203
8.3. Influențele asupra bugetului de stat.....	211
8.3.1. Statul și economia.....	211
8.3.2. Finanțele publice.....	213
8.3.2.1. Noțiuni generale.....	213
8.3.2.2. Funcțiile finanțelor publice.....	214
8.3.2.3. Pârghiile financiare.....	217
8.3.2.4. Bugetele publice.....	218
8.3.2.5. Cheltuielile publice.....	218
8.3.2.6. Resursele financiare.....	220
8.3.3. Cuantificarea influențelor.....	222
Concluzii.....	227
Studiu de caz.....	236
Anexe.....	245
Bibliografie.....	256

INTRODUCERE

Printre factorii cu o contribuție majoră la prosperitatea omenirii se numără dezvoltarea comerțului, cu toate elementele structurale și de localizare ale acestuia; dacă facem un exercițiu de imaginație putem lesne înțelege cât de lentă ar fi fost (zonele autarhice probează în mod indubitabil aceasta) dezvoltarea omenirii fără comerț, fără piață.

Din păcate, alături de comerțul legal, fiscalizat, bazat pe reguli economice, s-a dezvoltat un comerț ilegal, nefiscalizat, care se bazează pe alte reguli ori principii economice; cele două forme – legal și ilegal – de comerț coexistă, se interinfluențează, iar atunci când atacurile ilegale devin predominante pot genera funcționarea anormală a întregii economii. Mai mult, comerțul ilegal îngemănează în interiorul său o serie de componente care prin existența și manifestarea lor nu numai că dăunează din punct de vedere economic societății; efectele sale dăunătoare se extind și în ceea ce privește viața, sănătatea, integritatea corporală a oamenilor. Dacă desfășurarea unui comerț cu produse contrafăcute ori nefiscalizate afectează în principal doar componenta economică a vieții, comerțul cu droguri, cu ființe umane, cu arme etc., afectează în mod cert însăși viața.

Îngrijorător este faptul că, comerțul ilicit tinde, pe zi ce trece, să acapareze cât mai mult din zona licită, să se dezvolte, să intre în expansiune, cu consecințe direct proporționale cu amploarea pe care o are. Pentru acest motiv, anumite componente ale comerțului ilegal se află în atenția unor state, instituții și organisme internaționale, asociații, în scopul de a stabili ce este și cum este de făcut sau dacă trebuie făcut ceva. Totodată, diverși cercetători și oameni de știință au abordat și ei, prin studierea unor cazuri particulare, diversele componente ale comerțului ilegal, pentru a putea emite ipoteze și teorii general valabile. Pe cale de consecință, în prezent la nivel internațional există date statistice ce vizează componente ale comerțului ilegal, fundamentate fie pe informațiile rezultate în urma intervenției autorităților statului sau altor instituții internaționale, fie pe cele rezultate din estimări, bazate la rândul lor pe alte date culese și corelarea lor. Acestea sunt concretizate în analize și studii punctuale, dar și în rapoartele de activitate periodice sau anuale, care ne oferă o imagine a ceea ce înseamnă aceste componente și efectele pe care le pot produce.

Din păcate, în acest moment comerțul ilicit, în ansamblu, nu este supus unei viziuni unitare, în sensul că fiecare componentă a sa este tratată separat, uneori de către organisme sau instituții care nu își coroborează datele cu cele ale altora de acest gen sau cu cele care prelucrează date sau informații în legătură cu o cu totul altă componentă a comerțului ilegal, or, acestea se întrepătrund, interacționând și influențându-se reciproc. Mai mult, sunt anumite

state care încă nu abordează așa cum ar trebui acest fenomen, în ansamblu. Bunăoară, dacă în România este de salutat inițiativa în a stabili diverse strategii pentru combaterea uneia sau alteia dintre componentele comerțului ilegal, în a adopta legi cu privire la aceste componente și a alinia astfel România la efortul mării majorități a statelor lumii, constatăm că spre exemplu, nu există date oficiale cu privire la piața produselor contrafăcute, a produselor de contrabandă în general și cu privire la cea a țigaretelor, în special, singurele estimări sunt făcute de către o companie privată, la solicitarea marilor producători de țigaretete din România.

Pornind de la aceste date, vom încerca să aducem sub același acoperiș cele mai importante componente ale comerțului ilegal, pentru a avea o abordare unitară a lor și o viziune de ansamblu, cât mai cuprinzătoare, a acestuia. De asemenea, vom încerca să întrepătrundem datele cu caracter oficial sau cvasioficial cu anumite cazuri, identificate de către autorități și care au menirea de a le întări pe primele, de a arăta în mod concret că aceste lucruri se întâmplă în mod real și cum anume au loc. Fiecare componentă a comerțului ilegal este abordată din punct de vedere conceptual, apoi sunt scoase în evidență trăsăturile și particularitățile ei, formele de manifestare ori etapele pe care le parcurge, cauzele care o generează ori favorizează, efectele produse și măsurile ce au fost ori pot fi luate în vederea contracarării lor, dacă acestea sunt corespunzătoare sau nu ori dacă duc la eradicarea sau diminuarea fenomenului.

1.Repere conceptuale și istorice ale comerțului internațional

1.1. Concept și terminologie

Având în vedere că în condițiile actuale economia și comerțul mondial produc un impact deosebit asupra statelor lumii, participarea economiilor naționale la schimburile economice și financiare internaționale este o condiție și o sursă importantă pentru realizarea unei creșteri economice durabile. Ca atare, schimburile economice externe au dobândit o importanță deosebită pentru echilibrul și creșterea economică.

Din păcate, asemenea altor ramuri și sectoare de activitate, și în domeniul comerțului internațional au apărut anumite manifestări cu caracter ilicit care și-au pus o amprentă nefastă asupra acestuia, cu consecințe negative dintre cele mai ample, așa cum vom vedea în cele ce urmează.

Comerțul internațional, s-ar putea defini ca fiind totalitatea schimburilor de mărfuri și servicii ce au loc cel puțin între două țări distincte.

1.2. Apariția și dezvoltarea comerțului internațional

1.2.1. Pe plan internațional

La începuturile lui schimbul de produse se făcea în natură, bazându-se pe marfă contra marfă și se numea troc sau trampă. La scurt timp trocul însă nu a mai corespuns necesităților comerțului în dezvoltare, simțindu-se nevoia ca o anumită marfă să joace rolul mijlocului de schimb, în baza căruia oricine să poată să-și vândă marfa pentru ca apoi să cumpere o alta de care avea nevoie.

Apariția banilor a generat în mod firesc intensificarea și dezvoltarea schimbului de mărfuri, schimbul direct de marfă contra marfă fiind înlocuit de circulația mărfurilor, de schimbul de mărfuri prin intermediul banilor, dând naștere la forma bănească a schimbului.

Dezvoltarea pieței mondiale și a comerțului internațional a avut loc gradual, în funcție de anumite momente economico-sociale, cum ar fi dezvoltarea industriei manufacturiere al cărei loc a fost preluat de industria mașinistă, trecerea de la monopolul industrial, comercial și colonial deținut de Anglia la dezvoltarea liberei concurențe, intervenția capitalului financiar în circuitul comercial mondial, cele două deflagrații mondiale cu urmări economice și politice, criza economică mondială etc. care și-au pus amprenta asupra evoluției economice internaționale ducând la dezvoltarea procesului de globalizare a economiei mondiale.

1.2.2. Pe teritoriul României

Apariția și dezvoltarea schimbului de produse pe teritoriul de azi al țării noastre are în general aceleași caracteristici ca și cele ale schimbului de produse ce a avut loc în alte țări, la care se adaugă anumite aspecte specifice zonei.

2. Contrabanda

Având în vedere rolul fundamental pe care comerțul mondial îl joacă în cadrul unei economii naționale este de dorit ca statul prin instituțiile și pârghiile sale să dețină controlul asupra acestuia, pe care să îl exercite atunci când situațiile de natură politică, socială, economică, administrativă etc. de la un moment dat îl cer. Ca atare, este necesar ca actele de comerț să se desfășoare în mod vizibil, în totală legalitate, pentru ca fiecare stat să le cunoască în deplinătatea lor, cu scopul de a putea interveni în cunoștință de cauză în economia sa.

Cu toate acestea, segmente din ce în ce mai numeroase ale comerțului mondial scapă, prin formele pe care le îmbracă, controlului statului, producând consecințe, uneori ireparabile, în economia acestuia. O astfel de formă o constituie *contrabanda* ce vizează

derularea unui comerț mondial ascuns, ilicit, neperceput de state, dar conștientizat și resimțit de către acestea în viața lor economică.

2.1. Repere conceptuale și istorice ale politicii vamale

2.1.1. Concept și terminologie

Fiecare stat își promovează pe plan intern și internațional propria sa *politică economică* ce are menirea de a influența dezvoltarea sau restrângerea unor ramuri economice în scopul obținerii unei creșteri economice cu puternice efecte pe întreg planul vieții sociale.

În cuprinsul politicii economice generale se regăsește *politica comercială*, apreciată ca fiind una dintre componentele de bază ale acesteia.

Politica comercială conține în interiorul său *politica vamală* care reprezintă ansamblul dispozițiilor legale ce vizează intrarea și ieșirea, în și dintr-un stat a mărfurilor și cuprinde formalitățile vamale, procedura de vămuire și sistemul taxelor vamale ce se aplică acelor mărfuri care fac obiectul activității de comerț exterior.

2.1.2. Apariția și dezvoltarea politicii vamale

2.1.2.1. Pe plan internațional

Cu toate că perceperea taxelor vamale a avut loc încă din timpuri străvechi aplicându-se mai întâi la trecerea prin anumite „puncte” (pasuri, trecători, etc.) și vizau persoanele, mai apoi mijloacele de transport și abia mai târziu mărfurile, aceasta nu se făcea în scopul promovării politicii comerciale-vamale așa cum se cunoaște astăzi, ci în scopul obținerii anumitor venituri pentru o anumite localitate.

Pe măsură ce orânduirea feudală a început să se fărâmițeze și comerțul internațional să cunoască o dezvoltare semnificativă au apărut și primele măsuri de politică comercială, acestea având un pronunțat caracter protecționist. Odată ce protecționismul a început să se atenueze și liberul-schimb să-și facă tot mai evidentă prezența, au apărut legi care au facilitat dezvoltarea comerțului mondial și evoluția sa spre formele și dimensiunile cunoscute azi.

2.1.2.2. Pe teritoriul României

În perioada de început a aplicării taxelor vamale pe teritoriul românesc, ele serveau nevoilor fiscale, aducând prin perceperea lor importante venituri vistieriei. Ca atare, taxele vamale se încasau în diverse puncte (frontierele provinciilor, intrarea orașelor, poduri etc.) și erau plătite în bani sau natură. Important de precizat este faptul că primele taxe vamale au fost „specifice” (percepute asupra cantității - la număr, kilograme etc., sau asupra obiectelor – un

om, un car, o căruță, un balot etc.) pentru ca mai târziu în secolele XIV-XV taxa vamală pentru mărfuri să se raporteze la valoare și să fie de 2%.

Astăzi, pe teritoriul românesc se aplică Codul vamal european deoarece începând cu anul 2007 a avut loc aderarea României la Uniunea Europeană, ce presupune, ca și condiție esențială a integrării economice a tuturor statelor ce o compun, o uniune vamală caracterizată prin existența unei piețe comune unice, unde libera circulație a mărfurilor vizează, conform art. 23 (1) TCE, existența a două dimensiuni: cea internă, în care mărfurile ce provin dintr-un stat membru al Uniunii Europene circulă liber între statele membre, și cea externă, în care mărfurile care au fost importate în mod legal dintr-un stat din afara Uniunii sunt supuse taxelor vamale, conform politicii tarifare comune.

2.2. Concept și definiție

Proliferarea și dezvoltarea variatelor sale forme au așezat economia subterană în ansamblul realităților economico-sociale și politice de astăzi, aducând-o în centrul preocupărilor și discuțiilor cercetătorilor și practicienilor din domeniul economic, care au încercat să-i atribuie anumite definiții.

Una dintre acestea arată că *economia subterană reprezintă ansamblul activităților economice care se realizează la limita legilor penale, sociale sau fiscale sau care scapă inventarierii conturilor naționale, regrupându-se în activități disimulate, ilegale sau frauduloase și private.*

Activitățile ce țin de sfera economiei subterane au fost clasificate după mai multe criterii, însă oricare dintre aceste clasificări le-am utiliza, constatăm că în cadrul activităților ilicite se află comerțul de stupefiante, traficul de arme, traficul de forță de muncă etc., care nu sunt altceva decât forme de manifestare ale contrabandei.

Contrabanda ar reprezenta, trecerea clandestină peste graniță a unor mărfuri interzise sau sustrate de la plata taxelor vamale ori a unor mărfuri a căror intrare sau scoatere în sau dintr-o țară este prohibită, oprită de lege, sau sustragerea mărfurilor de la controlul ori regimul vamal.

2.3. Cauze care generează ori favorizează contrabanda

Pe lângă efectele proprii pe care fiecare tip de taxă le poate produce, mai există un efect pe care îl produc toate deopotrivă, împreună și cu alte taxe și impozite și anume *presiunea fiscală*, contrabanda putând apărea în condițiile unei presiuni fiscale exercitată prin

intermediul unui regim vamal exagerat, ea reprezentând un mijloc de a fugi din fața unei presiuni fiscale excesive.

Existența unei presiuni fiscale anormale îndreaptă agenții economici spre *zone „off shore”* sau *„paradisuri fiscale”* ce pot asigura o protecție a banilor dobândiți, evitarea taxării și păstarea confidențialității asupra operațiunilor comerciale desfășurate.

Caracteristici similare, însă cu un accent mai pregnant pe circulația mărfurilor, prezintă *„zona liberă”* ce constituie o parte din teritoriul unui stat în care mărfurile ce se introduc se consideră ca nefiind în teritoriul vamal și nu sunt supuse regimului ori controlului vamal.

Dacă la cele expuse mai adăugăm și *dezvoltarea tehnologiei* prin care s-a facilitat accesul la teritoriile off shore și nu numai, cu tot ce presupun acestea, este de înțeles de ce ele s-au dezvoltat ca o adevărată industrie ce a acaparat jumătate din tranzacțiile financiare ale lumii, unde se regăsesc peste 3000 de miliarde de dolari din averile personale, ceea ce reprezintă 19% din produsul mondial brut.

Apariția și manifestarea fenomenului de contrabandă este favorizată de *calitatea mediului legislativ* caracterizat fie prin lipsa actelor normative care să reglementeze bunul mers al activităților economice, fie prin existența unor acte normative care creează ambiguități în aplicarea lor corectă.

În condițiile unei astfel de conjuncturi legislative își fac simțită prezența anumiți indivizi care au o anumită *înclinație spre infracțiuni*, acte antisociale și adevărate adeziuni la criminalitate economică.

Păstrându-ne pe aceeași ordine de idei, putem arăta că contrabanda este înlesnită de un alt fenomen ilicit, la fel sau poate mult mai grav, și anume *corupția*, apreciată ca fiind abuzul puterii publice în vederea obținerii de profit individual.

De parcă efectele negative ale *globalizării* nu ar fi fost de ajuns, asistăm în zilele de azi la apariția unui sistem economic modern, ca rezultat al dezvoltării unei noi tehnologii. Altfel spus, o nouă economie își face apariția (*economia electronică*), iar fundamentul acesteia îl reprezintă informatica și rețelele de calculatoare.

2.4. Forme principale de manifestare

Pentru a da un cât mai bun contur temei abordate menționăm câteva dintre cazurile reprezentative descoperite de către organele abilitate a unor state ținând în același timp seama de sortimentele de mărfuri traficate.

2.4.1. Contrabanda cu țigări

Unul dintre cazuri se referă la aceea că în cursul lunii iulie 2003 inspectorii vamali din orașul Burgas, Bulgaria, situat pe coasta Mării Negre au reținut 20 de milioane de țigări de contrabandă cu o valoare totală de 1,4 milioane de leva, reprezentând cea mai mare captură de țigări de contrabandă din ultimii ani. Țigările aveau destinația Regatul Unit al Marii Britanii, unde aveau să fie vândute pentru 4 milioane de lire sterline. Cele patru containere cu țigări Winston și Superkings au ajuns în portul Burgas din Dubai (Emiratele Arabe Unite). Expeditor este o companie din Emiratele Arabe Unite. Actele de la vamă indicau că în containere erau transportate cuptoare electrice.

2.4.2. Contrabanda cu animale sau produse de origine animală

În ianuarie 1993, urmare unor informații furnizate de către Secretariatul convenției privind comerțul internațional cu specii pe cale de dispariție (CITES) ofițerii vamali din Montevideo, Uruguay, au reușit să confişte un transport de 29.000 de piei de caiman ce se aflau încărcate într-un container în Columbia. Aceste piei urmau să fie trimise în Singapore via Curaçao și Aruba (teritorii dependente de Olanda, dar neacoperite de Convenție).

2.4.3. Contrabanda cu produse radioactive

Un celebru caz ne arată că în luna august 1994, în Germania, poliția a confiscat o valiză de oțel care conținea 560 de grame de pudră radioactivă de culoare gri închis, după ce un zbor Lufthansa de la Moscova a aterizat pe aeroportul Munchen. Pudra conținea 363 grame de plutoniu, din care 87% era plutoniu 239 – substanță clasa arme și provenea din Rusia, dar din motive legale nu s-a putut dezvălui identitatea laboratorului.

2.4.4. Contrabanda cu produse petroliere

Referitor la ponderea produselor petroliere de contrabandă în totalul petrolului comercializat în Republica Moldova s-a stabilit că acestea ar reprezenta un procent între 10% și 30-40 %. Chiar dacă s-ar evalua contrabanda cu produse petroliere la nivelul de 10% din importurile legale, acestea reprezintă cantități în valoare de circa 16 milioane USD pentru anul 2003 (valoare în vamă). Spre exemplificare s-a stabilit că la cantitățile de circa 22,5 mii tone de benzină și 31,6 mii tone de motorină importate ilicit (presupunând că acestea reprezintă 10% din cantitatea importată totală – legală și ilegală), doar pentru accize și TVA puteau să fie încasate în bugetul statului circa 88 milioane lei (fără a se lua în considerație încasările din impozite pe venit și alte taxe și plăți).

2.4.5. Contrabanda cu diverse produse

În Columbia anului 2000 mărfurile de contrabandă făceau parte din peisajul multor piețe, comerțul ilegal cuprindea totul începând de la lichiorul și țigările cu etichetă străină până la televizoare, computere, echipamente stereo și aparate mari cum sunt frigiderele. Vama națională columbiană a apreciat valoarea mărfurilor de contrabandă traficate la 1 miliard USD, însă alte surse estimează că cifra totală este mai apropiată de 5 miliarde USD.

2.5. Efecte ale contrabandei

Desigur că primul și cel mai important efect îl constituie, așa cum putem constata, erodarea veniturilor bugetare, însă consecințe grave sunt produse și asupra economiei, vieții sociale, politice, adâncind ineficiența a numeroase sisteme fiscale și punând în pericol stabilitatea acelor care încă funcționează bine. Pentru a avea o reprezentare a acestor consecințe vom arăta că s-a apreciat că, pe ansamblu, produsul criminal brut se ridică *la nivel mondial* la circa 800 mld. USD anual, ceea ce ar reprezenta aproximativ 15% din valoarea comerțului mondial cu bunuri și servicii.

În concret, luând în considerare că sumele pe care producătorii de țigări le plăteau, spre exemplu, *Statului Român* drept accize și taxe la nivelul lui 2007 se ridicau la 600 de milioane de euro anual, creșterea contrabandei cu un singur procent înseamnă 6 milioane de euro mai puțin pentru buget. În același sens oficialii vamali din *Georgia* și poliția au anunțat că atâta vreme cât contrabanda din această țară va persista la același nivel statul va pierde venituri de ordinul milioanei USD. Deși nu au existat sume exacte, oficialii din Georgia au pretins pierderi de 150 de milioane de dolari în anul 2004, adică 3% din bugetul total al Georgiei. De asemenea, potrivit ETCO, în *Brazilia* contrabanda s-a materializat în pierderi de 10 miliarde USD anual pentru guvern și sectorul privat.

2.6. Măsuri pentru combaterea contrabandei

2.6.1. Pe plan național

Deoarece în esență contrabanda este o fraudă care afectează grav raporturile sociale din domeniul regimului vamal sau care interesează acest regim în legislațiile statelor lumii *ea se găsește incriminată ca infracțiune pasibilă de pedeapsă*, pe cale de consecință un prim aspect ce ar trebui a fi avut în vedere de către fiecare stat în parte se referă la *optimizarea legislației* în ansamblu și perfecționarea aceleia ce vizează în mod particular contrabanda, respectiv, aceea din domeniul vamal.

În plan economic s-ar impune luarea unor măsuri de stopare a inflației, asigurarea stabilității monetare și a cursului de schimb, diminuarea presiunii fiscale, scăderea ratei șomajului, efectuarea controalelor tematice.

Din punct de vedere administrativ ar fi utilă perfecționarea organelor cu atribuții în combaterea acestor fenomene, ridicarea prestigiului și a nivelului de calificare a funcționarilor unor asemenea organe, extinderea mecanismelor de control social prin atragerea tuturor celor interesați în acțiuni de prevenire și combatere a faptelor de contrabandă prin derularea unor programe naționale în cadrul cărora să le fie explicate resortisanților unui stat consecințele de amploare ce se pot produce prin săvârșirea acestor fapte, de natură a induce o atitudine negativă față de ele.

2.6.2. Pe plan internațional

2.6.2.1. În Europa

Urmare a semnării în 1992 a Tratatului de la Maastricht și apoi a celui din 1997 de la Amsterdam, Uniunea Europeană vizează și o cooperare în domeniul justiției și al afacerilor interne ce presupune păstrarea și extinderea zonei de libertate, securitate și justiție raportate la problemele legate de controlul la frontieră, migrație, combaterea traficului de orice natură, combaterea fraudei, a spălării banilor, crimei organizate și a corupției etc. Pentru a da efect acestor orientări s-a acordat o atenție sporită *fraudei în dauna intereselor financiare comunitare care a fost incriminată*, devenind infracțiune. Totodată prin Recomandarea R (81) 12/25.062982 a Consiliului Europei *a fost concepută o listă a activităților ilegale circumscrise fenomenului criminalității în afaceri* unde au fost incluse și infracțiunile la regimul vamal.

Aceste reglementări europene sunt aduse la îndeplinire de anumite instituții și organisme ce au fost create în acest scop, printre care amintim *GAFI, OLAF, Europol-ul etc.*

2.6.2.2. La nivel mondial

Între multe state s-au încheiat tratate, cum este *Convenția de la Haga din 1912* sau cele trei protocoale internaționale privind combaterea traficului de arme, persoane și contrabanda cu emigranți, ultimele adoptate în cadrul celui de al X-lea congres al ONU ce a avut loc la Viena în 2001, care a avut ca obiectiv prevenirea și combaterea crimei organizate, însă se pare că acestea sunt insuficiente ori prea puțin cuprinzătoare față de problemele pe care le ridică combaterea acestor fenomene de la un asemenea nivel, motiv pentru care ar fi necesar ca administrațiile naționale, dar și băncile să țină *o evidență riguroasă a circulației*

internaționale de numerar în orice monedă, pentru a avea o situație a surselor de proveniență din afara granițelor, organisme cum sunt Interpolul și Organizația Internațională a Vămirilor ar trebui să aibă *atribuții de colectare a informațiilor, de prelucrare și apoi de răspândire a lor* către autoritățile statelor, conceperea și întărirea *asistenței bilaterale* între diverse state, *instituirea unor sau unei autorități* multinaționale în materie, *armonizarea legislațiilor statelor în materia extrădării*, dezvoltarea unei *cooperări tehnice*.

3.Comerțul cu produse contrafăcute

3.1. Elemente de proprietate intelectuală

Când un comerciant va fabrica un produs sau îl va supune vânzării, va transmite odată cu el o serie de activități ce s-au desfășurat în legătură cu acel produs, toată creația intelectuală ce a avut loc pentru ca acel produs să apară, să aibă o anumită formă, anumite calități, să fie prezentat într-un anumit fel, să fie cunoscut pe piață etc. Mai mult, aceste semne distinctive pe care un produs le reprezintă, au nu numai menirea de a identifica pe producător, ci și pe aceea de a identifica proveniența bunului, de a garanta calitatea acestuia și de a-i asigura publicitatea.

Dintre elementele creației intelectuale amintim câteva în strânsă legătură cu tema abordată, și anume: *invențiile, mărcile de produs sau de servicii, desenele sau modelele industriale, indicațiile geografice și denumirea de origine*. Toate au menirea de a individualiza un produs existent pe piață de alte produse similare, însă așa cum vom vedea în cele ce urmează, nu se rezumă numai la acest aspect.

Pentru a avea reprezentarea dimensiunii reale a ceea ce reprezintă *marca* astăzi, trebuie arătat că dacă în 1967 numărul mărcilor înregistrate în 1520 de țări era de 400.000, în 1992 acestea au ajuns la 1.200.000 și se estimează ca în 2017 acestea vor ajunge la 3.600.000. Mai mult, valoarea încorporată într-o marcă ajunge uneori la dimensiuni uriașe astfel, spre exemplu în anul 1905 marca americană „Royal Banking Powder” era estimată la 5.000.000 de dolari, iar în anul 1924, când uzinele Dodge s-au vândut cu suma de 146 milioane de dolari, 74 milioane de dolari a reprezentat numai valoarea mărcii.

3.2. Definirea conceptului și aspecte cu caracter istoric

În comerț marca apare ca un simbol complex, ca o sumă imaterială a atributelor produsului, a numelui acestuia, ambalajului, istoria, reputația, felul în care a fost promovat, impresiile consumatorilor în legătură cu produsul, motiv pentru care este foarte important păstrarea acestor caracteristici intrinseci și desfășurarea unor acțiuni pe toate planurile pentru

a împiedica comercializarea unor produse ce apar ca identice, însă în realitate nu este așa. Fenomenul prin intermediul căruia se realizează acest lucru poartă denumirea de contrafacere, iar definițiile în legătură cu aceasta, precum și explicațiile noțiunii sunt destul de diverse.

Înainte de a da o definiție contrafacerii, trebuie arătat că aceasta se distinge de acte asimilate contrafacerii: *imitarea, folosirea fără drept a mărcii altuia, concurența neloială, confuzia, denigrarea, plagiatul, pirateria etc.*

Prin urmare *contrafacerea înseamnă orice manoperă frauduloasă prin care sunt imitate, falsificate, denaturate, reproduse orice element de identificare al vreunui produs care conferă comerciantului drepturi exclusive asupra acestuia, în vederea creării unei aparențe de veridicitate, autenticitate.*

3.3. Dimensiunea contrafacerii, tipuri și modalități

Potrivit unor estimări vânzările la nivel mondial de produse contrafăcute se cifrează la aproximativ 650 miliarde dolari pe an, raportat la anul 2006, de asemenea aceeași sursă arată că Serviciul Vamal al S.U.A. a calculat pierderea în veniturile întreprinderilor de aici la 250 - 300 miliarde dolari în anul 2005, pentru ca acestea să se cifreze la 200 miliarde dolari în 2006. Aceste estimări au ca punct de plecare date reale, respectiv interceptările sau capturile de mărfuri contrafăcute raportate la valoarea pieței interne, astfel dacă în anul 2001 au existat în S.U.A. 3586 de capturi, în anul 2005 aceste capturi au ajuns la 8022, iar valoare pieței interne a S.U.A. era de 93 milioane de dolari.

Există mai mulți autori care în funcție de diverse criterii clasifică fie contrafacerea, fie produsele contrafăcute în anumite categorii, însă aruncând o privire comparativă asupra unui produs autentic și a unui produs contrafăcut din punct de vedere al calității, constatăm că pot fi întâlnite *trei situații*: prima este aceea în care produsul contrafăcut este inferior produsului autentic și este specific acelor cazuri când are loc o imitare a unor produse fără ca falsificatorul să fie în prezența tuturor elementelor de „know - how”; în a doua calitate produsului contrafăcut poate fi egală cu a celui autentic atunci când contrafacerea are la bază „o prelungire” ilegală a dreptului de producere; în fine, există și o situație inedită când produsul contrafăcut este superior calitativ celui autentic, iar acest lucru are la bază „furtul” produsului autentic și reproducerea acestora cu o tehnologie mult mai avansată.

3.4. Principalele categorii de produse supuse contrafacerii

Dacă în trecut produsele contrafăcute vizau bunurile de lux cum ar fi ceasuri sau îmbrăcăminte, în prezent contrafacerea vizează categorii foarte diverse de produse cum sunt

cele *farmaceutice, echipamente medicale, alimente, componente electrice sau electrotehnice, piese de autovehicule și aeronave, filme etc.*, respectiv *orice produs care poartă un nume și pe care consumatorii l-ar putea recunoaște ușor*. Astfel, orice companie ce realizează un produs sub un brand sau marcă cunoscută poate descoperi că există și o versiune contrafăcută a acestuia.

3.5. Metode de identificare a produselor contrafăcute

Raportat la exemplele date în legătură cu contrafacerea unor produse, cu varietățile în care acestea există și modalitățile în care ele se pot realiza, s-ar putea identifica câteva metode prin care să se poată stabili dacă un anumit produs este contrafăcut sau este autentic. O primă astfel de metodă ar fi *locația vânzătorului* (ex. în piețe la tarabe), urmează *prețul* ce trebuie să fie corect raportat la produsul care se vinde și calitatea acestuia, *calitatea materialelor* folosite pentru confecționarea sa, *defectele* produsului și nu în ultimul rând *durata de viață* a acestuia.

3.6. Împrejurări care determină și favorizează contrafacerea

În circuitul produselor contrafăcute există două repere și anume: *producătorul lor și cumpărătorul*, astfel că atât timp cât vor exista cumpărători care vor achiziționa produse contrafăcute ce au în majoritatea covârșitoare a cazurilor un preț mai mic decât produsul similar original care, în linii generale, răspund exigențelor de calitate, autorii contrafacerii își vor vinde produsele și vor înregistra venituri consistente, prin urmare am putea spune că *contrafacerea există pentru că este profitabilă*.

Dacă la aspectele legate de producător și cumpărător mai adăugăm *dificultatea autentificării sau nu a unui produs contrafăcut, lipsa cooperării între diversele companii afectate, fermitatea scăzută a autorităților, progresul tehnologic, internetul, comerțul electronic*, avem reprezentarea oportunităților deschise în calea comerțului cu produse contrafăcute.

3.7. Consecințe ale contrafacerii

Un prim plan în cadrul căruia contrafacerea și comerțul cu produse contrafăcute cauzează consecințe este cel al *vieții și sănătății umane, al integrității bunurilor*, iar cercetările întreprinse de către Food and Drugs Anticounterfeiting (U.S. F.D.A.) în cursul anului 2007, au reliefat că în cazul administrării unor medicamente în 300 de cazuri s-au înregistrat reacții adverse, precum și patru decese, din cauză că erau contrafăcute.

În plan economic, efectele pe care comerțul cu produse contrafăcute le cauzează îl vizează atât pe consumatorul de bună-credință, care achiziționează un produs contrafăcut considerând că este original, deci își consumă veniturile pentru produse care nu-i satisfac cerințele, ceea ce înseamnă pierderi din punct de vedere al veniturilor sale, cât și pe fabricanții de produse originale, autentice, care înregistrează un declin sub aspectul vânzărilor, pierderi, putând ajunge la încetarea activității.

Un studiu efectuat în acest sens în Statele Unite a arătat că prin comerțul cu produse contrafăcute în anul 2005 s-au pierdut circa 750.000 de locuri de muncă, iar dacă, spre exemplu, contrafacerea în domeniul software s-ar reduce cu 10%, acest lucru ar avea ca efect crearea a 2,4 milioane de locuri de muncă și o creștere economică la nivel mondial de 400 miliarde de dolari.

3.8. Măsuri și metode pentru combaterea contrafacerii și a comerțului cu produse contrafăcute

Producătorii originali pot adopta măsuri cum ar fi: să furnizeze către consumatori mostre din produsul său, să ofere consumatorului produsul pentru utilizare o perioadă de timp, să-i scadă prețul, să mai ofere consumatorului ceva în plus, să se orienteze spre un model de afacere diferită, să se implice în programe prin intermediul cărora să schimbe mentalitatea consumatorilor, să deruleze o ofensivă împotriva acelor care produc și comercializează produs contrafăcute etc.

Măsurile pe care statele le pot lua constau în: monitorizarea acestui fenomen, coerciția, impunitatea penală, utilizarea pârghiilor sale de natură economică, ridicarea unor bariere tarifare, cooperarea internațională etc.

Este de semnalat totodată efortul unor cercetători de a găsi acele *tehnologii* care odată puse în aplicare au furnizat instrumente de detectare a produselor contrafăcute cum ar fi coduri de bară, etichete bazate pe unde radio, inscripționări, cerneluri fluorescente, holograme etc.

4. Comerțul cu droguri

4.1. Noțiuni introductive

Din punct de vedere etimologic, termenul „drog” este un cuvânt de origine olandeză, unde îl găsim sub forma *droog*, iar în termeni generali, *drogul ar fi o substanță solidă, lichidă sau gazoasă, a cărei folosință se transformă în obicei și care afectează direct*

creierul și sistemul nervos, schimbă sentimentele, dispoziția și gândirea, percepția și/sau starea de conștiență, modificând imaginea asupra realității înconjurătoare.

Primul și cel mai vechi, se pare, drog este *opiul* cu derivații săi morfina, heroina, codeina, alături de care mai găsim *cocaina*, apoi *canabisul* cu derivații săi hașișul și marijuana, la care se adaugă drogurile sintetice precum *amfetamina*, *metamfetamina*, *metadona etc.*

4.2. Perspective istorice

Drogurile, flagelul vremurilor noastre, nu au apărut dintr-o dată în societatea contemporană, ci au rădăcini în vremurile imemorabile ale istoriei, în sensul că de multă vreme omenirea cunoaște proprietățile stupefiantelor și toxicelor existente în anumite plante și minerale. Astfel, dacă la început, adică acum mai bine de 6.000 de ani, drogurile au fost folosite în Mesopotamia și Egipt la practicarea unor ritualuri, a magiei, dar și în scop terapeutic. În prezent, peste tot în lume numeroși oameni îngroașă rândul consumatorilor de droguri, asumându-și riscurile generate de acestea, transformându-se o perioadă de timp în „legume ale societății”, ajungând ca apoi să fie prematur tribut morții.

4.3. Particularități ale formelor de comerț cu cele mai cunoscute categorii de droguri

4.3.1. Comerțul cu opiu și derivatele sale

Pe piața mondială a drogurilor, la nivelul anului 2010, Afganistanul ocupa principala poziție între cultivatorii de mac opiaceu, astfel că din suprafața totală de 195.700 ha, Afganistanul cultiva macul opiaceu pe o suprafață de 123.000 ha, urmat de Myanmar (fostă Burma) cu o suprafață cultivată de peste 21.000 ha, Mexic, în jur de 19.000 ha, împreună cu alte câteva state cum sunt Laosul, Pakistanul, India, Columbia.

Din Afganistan, după ce opiul a fost procesat în laboratoarele clandestine concentrate în provinciile care dețin supremația ca zone de cultură, este transportat prin statele vecine înspre piețele de consum unde se vinde cu 3.815 USD/kg.

4.3.2. Comerțul cu cocaină

Zona principală de cultură o reprezintă continentul sud-american, iar pe cuprinsul acestuia Columbia ar deține supremația cu aproximativ 62.000 ha cultivate, fiind urmată îndeaproape de Peru cu 61.200 ha și Bolivia cu aproximativ 30.900 ha, ceea ce însumează o

suprafață cultivată aproximativ de 149.100 ha, în situația în care în perioada 1996-2010 au fost distruse suprafețe însemnate de culturi cu arborele de coca.

De pe suprafețele de teren ale Columbiei producția de frunze de coca ajunge la 305.300 tone, ceea ce ar însemna 45% din producția mondială, din care s-au produs în laboratoarele clandestine existente aproximativ 350 tone de cocaină pură în 2010.

Principala piață de desfacere în această parte a lumii rămân fără îndoială SUA, unde în 2009 s-au capturat 109 tone cocaină, locul de intrare în țară fiind în principal zona de coastă, fiind utilizat deci transportul maritim, în situația în care 1 gr de cocaină pură se vindea cu 170 USD.

4.3.3. Comerțul cu canabis

Canabisul este produs în toate statele lumii, fiind cel mai răspândit drog și aceasta pentru că poate fi obținut și în culturi de foarte mici dimensiuni, cu caracter domestic. Cu toate acestea, există câteva state care se remarcă printre principalii furnizori de canabis și anume Afganistan, Maroc, Liban, Nepal. La nivelul anului 2009, întreaga producție de canabis era aproximată la 13.500-16.600 tone, iar producția de rezină de canabis s-a ridicat la 2.200-9.900 tone, rezultând de pe o suprafață cultivată estimată între 200.000-641.800 ha. Din această suprafață, Afganistanul cultiva între 9.000-29.000 ha, Marocul 47.500 ha, Mexicul 17.500 ha, India 4.265 ha, Libanul 1.310 ha, Africa de Sud 880 ha, Sri Lanka 500 ha, Belarus 300 ha.

Ca și drog, canabisul este regăsit pe piață în variate forme, pornind de la iarba de canabis, rezina de canabis, chiar planta în sine sau ulei de canabis, semințe de canabis, dar cea mai mare cantitate traficată în întreaga lume o constituie desigur iarba de canabis, urmată am putea spune, de rezina de canabis.

Prețul canabisului la vânzarea en-gros diferă de la un stat la altul. Astfel, dacă în Portugalia, Marea Britanie, Spania prețurile ajung până în jur de 2.500 USD/kg, în România, Cehia, Cipru, Federația Rusă și Belarus prețurile sunt în jur de 10.000 USD/kg, însă în situații excepționale, acestea pot ajunge la un nivel maxim de peste 30.000 USD/kg, conform datelor obținute din Federația Rusă.

4.3.4. Comerțul cu amfetamine

Acest tip de comerț are ca obiect drogurile de natură sintetică, care practic s-ar împărți în 2 categorii: prima - grupul amfetaminelor, unde ar intra amfetamina, metamfetamina și methcathinonă, a doua – grupul substanțelor din gama ecstasy.

Pentru că drogurile de acest tip au o natură chimică, producerea și comercializarea lor nu este limitată la anumite zone geografice, care din punct de vedere climateric ori al reliefului să faciliteze dezvoltarea unor culturi prin care să se asigure materia primă pentru droguri, ca produse finite. Această stare de lucruri a făcut ca la nivelul anului 2010 să fie descoperite în întreaga lume 10.600 laboratoare care produceau droguri sintetice, dintre care marea majoritate ATS și mai puține ecstasy. Activitatea acestor laboratoare poate fi apreciată ca fiind intensă, având în vedere că la nivelul anului 2009 a fost capturată cantitatea de 41,9 tone efedrină și 7,2 tone pseudoefedrină, ambele substanțe fiind principalii precursori pentru metamfetamine.

4.4. Împrejurări care generează ori favorizează comerțul ilicit cu droguri

Alături de alți autori, putem să susținem că principala cauză ce determină și generează acest comerț sau trafic cu droguri, este banul, respectiv obținerea extrem de facilă a unor sume de bani care depășesc de foarte multe ori imaginația noastră. În întreg circuitul drogurilor regăsim, pe de o parte, *cultivatorii* plantelor din care se extrag substanțele, pe de altă parte, *intermediarii*, incluzând aici și producătorii de substanțe, dar și pe cei care se ocupă de transportul și vânzarea en-gros sau en-detail a drogurilor, iar în al treilea rând, *consumatorii*.

Spre exemplu, în zona Myanmar, Thailanda, Laos, unde partea de nord a acestora este o zonă extrem de săracă, singura „oportunitate” pentru locuitorii acesteia este cultivarea macului opiaceu, din care o familie poate produce cam 12 kg de opiu pe an, ce permite un câștig de aproximativ 30 lire sterline. De cealaltă parte, în zona de desfacere, dealeri stradali, pot obține aproximativ 3.000 USD pe zi din vânzarea anumitor droguri. În acest circuit un important rol îl joacă consumatorii, care reprezintă cererea pe această piață a drogurilor, or traficantii de droguri, vor dori întotdeauna să satisfacă această cerere.

4.5. Consecințe generate de comerțul ilicit cu droguri

Profiturile însemnate obținute de către traficantii de droguri, apreciate în jur la 100 mld. USD/an (având în vedere că piața cocainei este estimată în Europa la 33 mld. USD, iar în America de Nord la 37 mld. USD) transformă traficantii în grupări de tipul „stat în stat”, exemplul cel mai concludent în acest sens fiind clanurile din Magdalena (Columbia) și așa numitul „cartel de la Medellin”. Mai mult, pentru a-și maximiza profiturile, dar și pentru a da o aparență de legalitate acestora, grupările criminale recurg la spălări masive de bani, cu repercursiuni sub aspectul distorsionării datelor economice necesare efectuării politicii comerciale a statelor afectate.

Toate acestea duc totodată la constituirea unui obstacol suplimentar în calea dezvoltării unor state, a unor regiuni și continente, exemplul clar fiind aici continentul african, iar dintre statele acestuia, în special Nigeria, unde nivelul de trai este în continuare scăzut din cauza subdezvoltării economice și sociale, afectate și de acest flagel.

În plan uman, consumul de droguri și mortalitatea sunt cele mai grave consecințe ale comerțului de droguri, atingând cote fără precedent, iar semnele de regres sunt aproape nesesizabile, în contextul în care se estimează că numărul consumatorilor de droguri este între 149-279 milioane de oameni, reprezentând 6,1% din populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, atrăgând în rândul lor, din păcate, foarte mulți tineri.

4.6. Măsuri de combatere a comerțului ilicit cu droguri

Având în vedere că așa-numitul război împotriva drogurilor s-a soldat eventual cu diminuarea nesemnificativă a cantităților de droguri cultivate și tranzacționate, apreciem că măsurile coercitive bazate pe acțiunile în forță ale autorităților, începând cu distrugerea culturilor, confiscarea mijloacelor de transport, distrugerea laboratoarelor, confiscarea unor cantități însemnate de droguri ca produs finit, dar și ca materie primă, încarcerarea în urma unor procese penale a traficantilor, acestea nu ar trebui stopate, dimpotrivă continuate la o și mai mare anvergură, dar neapărat suplimentate cu măsuri care să vizeze *două direcții*:

1. sărăcia statelor cultivatoare sau producătoare de materie primă;
2. consumatorii, care în principal se situează în țări foarte dezvoltate, cu un nivel de trai ridicat.

Dintre aceste măsuri amintim: ajutorarea țăranilor săraci din țările de asemenea sărace, oferirea de alternative cu caracter social, de ocupare a timpului liber, oferirea unor locuri de muncă și concomitent reducerea șomajului, de programe educaționale, limitarea producției de materie primă, limitarea consumului de droguri, o legislație îmbunătățită și riguros aplicată etc.

5. Comerțul cu ființe umane

5.1. Considerații generale

Comerțul cu persoane sau, așa cum este cunoscut în vorbirea curentă, traficul de ființe umane, constituie o formă concretă de sclavagism în mileniul III, fiind un fenomen care duce la dezumanizare și la transformarea omului într-un instrument de producere a banilor și a plăcerii. Traficul de persoane reprezintă o formă de sclavie strâns legată de celelalte componente ale comerțului mondial ilegal, cum sunt traficul de droguri, traficul de armament,

contrabanda, regăsindu-se în toate activitățile lucrative. O precizare s-ar impune aici și anume că o formă aparte a traficului de persoane este migrația ilegală, datorită particularităților pe care le prezintă raportat la poziția victimei, consimțământul acesteia.

5.2. Aspecte cu caracter istoric

Această componentă a comerțului ilegal nu este specifică doar perioadei noastre contemporane, este binecunoscut faptul că de-a lungul timpului, societățile umane au avut întotdeauna tendința de a-i domina și exploata pe cei slabi. Elocventă în acest sens este relatarea biblică potrivit căreia Iosif, fiul lui Iacob, a fost vândut de către frații săi Ismaeliților pentru 20 de arginți.

Deși societatea a evoluat, exploatarea oamenilor a continuat să existe, vânzarea și cumpărarea unor persoane manifestându-se chiar ca o variantă a comerțului, modernizându-și formele mai ales în ceea ce privește destinația persoanelor, ca de exemplu prostituția, pornografia, exploatarea muncii, utilizarea în conflicte armate, prelevarea de organe, astfel că în contextul actual această piață a ființelor umane este una dintre cele mai globalizate, toate regiunile de pe glob, fie ele sărace sau bogate făcând inevitabil parte din acest „circuit comercial” aducător de fonduri uriașe, pentru simplul motiv că spre deosebire de alte bunuri, produse sau mărfuri, *ființa umană poate face obiectul unor vânzări repetate, fiecare vânzare aducând profit.*

5.3. Etape ale comerțului cu ființe umane

O primă etapă presupune *recrutarea sau racolarea* potențialelor victime de către persoanele implicate în efectuarea traficului, prin ademenirea acestora, fiindu-le prezentate posibilități de a duce o viață mai bună într-o societate cu înalte standarde sociale. *Transportul* este următoarea etapă și constă uneori, în funcție de necesități, mai întâi în deplasarea victimei dintr-un loc în altul, în interiorul țării unde a avut loc racolarea, după care în trecerea victimei peste frontiera de stat a țării de proveniență. *Vânzarea*, ca etapă a comerțului cu ființe vii, presupune „transferul proprietății” victimelor unor persoane în schimbul unor sume de bani, care variază în funcție de vârstă, aspectul fizic, virginitatea fetelor. Astfel, aceasta poate pleca de la 300 USD, ajungând la 4.000 USD sau în unele cazuri de la 400 USD, ajungând până la 4.500 USD.

5.4. Cauze ale comerțului cu ființe umane

Comerțul cu ființe umane este generat de o multitudine de cauze care interacționează și se întrepătrund, nefiind identificată astfel o cauză unică a acestui amplu fenomen, însă de departe ce mai importantă este *situația economică, sărăcia și nivelul de trai*, cu toate aspectele legate de acestea, în sensul că s-a constatat că țările sărace de pe orice continent s-ar afla ele, ar fi exportatoare de ființe umane din cauză că sunt persoane care trăiesc cu mai puțin de 1 USD/zi, cum sunt statele din Africa Subsahariană, cu mai puțin de 2 USD/zi, cum este Albania și nu foarte departe Republica Moldova, acestea încercând să facă tot ce le stă în putință pentru a dobândi locuri de muncă sau mijloace de obținere a unor venituri, astfel că, cu multă ușurință, cad pradă traficantilor de persoane.

5.5. Consecințe ale comerțului cu ființe umane

Traficul de ființe umane produce consecințe ireparabile în mai multe direcții, cum ar fi victima, traficantii, beneficiarii serviciilor și întreaga societate cu componentele ei - socială și economică.

5.6. Măsuri pentru combaterea comerțului cu ființe umane

Desigur că măsurile pentru a contracara un astfel de fenomen nu pot să aibă ca punct de plecare decât cauzele care îl generează, însă mai înainte de toate trebuie ca întreaga societate să blameze un comerț cu propriii semeni, unde oricând și în orice moment, oricare dintre noi putem deveni obiect al acestuia, marfă în adevăratul sens al cuvântului. Este adevărat că pași importanți s-au făcut în acest sens, foarte multe state *încheind convenții și tratate* care au stabilit căi de urmat în lupta împotriva fenomenului. În egală măsură, comerțul cu ființe umane este în atenția *organismelor internaționale* și a *instituțiilor cu caracter polițienesc*, ca Interpol, Europol, Eurojust, Secret Service, FBI.

Alături de acestea este necesară *dezvoltarea economică a statelor sărace, efectuarea de investiții* care să ofere locuri de muncă bine plătite și care la rândul lor să permită ducerea unui trai decent, *instruirea obligatorie, demararea unor campanii informaționale, politici economice de sprijinire a agenților economici etc.*

6. Comerțul ilicit cu arme

6.1. Considerații generale

Arma poate fi definită ca fiind un obiect, unealtă, aparat, mașină care servește în lupta împotriva inamicului, la vânat, în unele probe sportive. Armele sunt împărțite în trei

categorii, și anume *arma albă* – care este destinată luptei corp la corp sau la distanță, *arma de foc* – care folosește pulberea explozivă la aruncarea unui proiectil (pușca, tunul) și *arma de distrugere în masă* – intrând aici bomba atomică, chimică și cea biologică. În ceea ce privește armele de distrugere în masă, în categoria acestora au fost introduse în plus față de cele menționate mai sus și armele radiologice, oarecum ca o subgrupă a armelor nucleare (atomice), dar și armele explozive, sau mai nuanțat spus, înalt explozive.

6.2. Evoluția istorică a armelor

După descoperirea sau confecționarea armelor mai rudimentare, odată cu evoluția sa în planul gândirii și al cunoașterii, omul a dezvoltat și aceste mijloace necesare, până la un moment dat, existenței sale.

Dintre armele cu puternic efect distructiv, printre primele utilizate, amintim pe cele chimice, semnalate încă de către Demonstene, care arată că în timpul războiului din Peloponez (431-404 î.Hr.) spartanii au utilizat gaze sulfuroase. Ce a urmat se cunoaște din trecutul istoric ce punctează pe alocuri utilizarea armelor de distrugere în masă, prilej cu care oamenii au fost martorii puterii lor distructive, a nivelului de dezvoltare la care au ajuns, fiind de notorietate descoperirea și utilizarea armelor nucleare în cel de Al Doilea Război Mondial și anume în bombardarea în anul 1945 a celor două orașe japoneze, Hiroshima și Nagasaki, consecințele fiind catastrofale, prin cele cinci efecte pe le produce.

6.4. Comerțul cu arme

De-a lungul timpului, producția și exportul de arme au fost deținute de câteva mari puteri economice și militare, printre care SUA și URSS, iar importul a fost realizat de către țări în curs de dezvoltare, care, spre exemplu la nivelul anilor 70, au absorbit 70% din importurile mondiale de arme, în valoare totală de 47,8 mld. USD. Totodată, dacă inițial importurile vizau arme mai puțin sofisticate, treptat statele importatoare au achiziționat arme din ce în ce mai sofisticate, după care, unele dintre state s-au transformat din cumpărători în producători de echipament militar, în valoare totală de 5 mld. USD la nivelul anului 1979.

Am putea afirma că, de regulă, statele sau entitățile statale recurg la procurarea pe cale licită a armelor, însă în anumite conjuncturi, generate de diverse evenimente politico-militare, cum este embargo-ul, nimic nu le împiedică să achiziționeze armele pe care și le doresc de pe piața ilicită, în condițiile în care, spre exemplu, la nivelul anului 2011 pe mapamond erau instituite 13 embargouri de către UN, 19 de către UE, 1 de către ECOWAS, 1 de către Liga

Arabă. În ceea ce privește cazul diverselor grupări militare și paramilitare, aprovizionarea de pe piața ilicită cu arme, este o certitudine.

Capturile de armament ori tehnică militară ilegală făcute de către diversele autorități vin să întărească această susținere, cum este de exemplu un caz descoperit de UN, în anul 2002, cu prilejul verificării embargoului instituit asupra Liberiei ce a constat în 5 livrări de armament pe calea aerului însumând 210 tone muniție, 5.000 puști automate și 3.787.270 cartușe. Ulterior, la nivelul anului 2006, s-a mai stabilit că pe piața neagră din Liberia, un Kalashnikov se vindea cu sume cuprinse între 12 și 6.000 USD. Demn de menționat este și faptul că, după ce situația din Liberia s-a stabilizat, în anul 2005 au fost dezarmate grupările militare însumând 102.000 persoane, de la care s-au ridicat 27.000 de arme.

6.3. Cauze ale comerțului ilicit cu arme

În ceea ce privește armele de distrugere în masă, o cauză a existenței lor în cadrul comerțului ilicit o constituie *procurarea extrem de facilă și ușoara ascundere a precursorilor* ce le formează sau a armei finale, raportat la efectul pe care îl produc.

Participarea statelor lumii la așa numita *cursă a înarmărilor* au determinat o producție de arme și tehnică militară situat în 2011 la 411,1 mld. USD, aducând profituri de până la 4.711 mil. USD cum este compania United Technologies, care a vândut arme în valoare de 11.410 mil. USD.

O importantă cauză ce determină un comerț cu arme înfloritor este *existența la nivel mondial a conflictelor armate*, care începând cu anul 2001 și până în anul 2010 s-au situat între aproximativ 30 de conflicte într-un an, ce au reprezentat premisele pentru existența unei bune piețe de desfacere.

Discrepanțele economice între o zonă și alta a lumii, încercările statelor de a-și asigura resursele energetice sau întâietate în exploatarea lor așează statele lumii în continuare pe poziții antagonice și alimentează ostilitățile declanșate între diversele grupări la nivel mondial.

6.5. Consecințe ale comerțului ilegal cu arme

În ceea ce privește entitățile statale, înarmarea lor, fie că este făcută pe cale legală ori ilegală, nu poate duce, în opinia noastră, la nimic pozitiv, deoarece în cazul unor conflicte militare, chiar și locale, consecințele utilizării armelor în general, și a armelor de distrugere în masă în special, pot să producă *efecte catastrofale în planul vieții – umane, animale și vegetale*. Dacă în cazul unor entități statale, nutrim speranța că eventualele decizii de utilizare

a armamentului se iau totuși doar în anumite împrejurări bazate pe unele considerente de securitate și apărare națională, cu argumente și justificări raționale, în cazul altor entități ce posedă arsenal militar, fie că discutăm aici de grupări militare, paramilitare, teroriste sau nu, grupări de crimă organizată, etc., speranța unor astfel de rațiuni nu există, astfel că actualele stări de lucruri privind potențialul militar al oricărui individ, grupuri de indivizi sau entități statale pot pune serios în discuție însăși soarta civilizației umane, a vieții pe această planetă.

Cel mai elocvent exemplu în sensul celor susținute mai sus este trimiterea la 11 septembrie 2001, când 19 teroriști din rețeaua Al-Quaeda au deturnat 4 avioane de pasageri, prin intermediul cărora au lovit turnurile World Trade Center din New York și clădirea Pentagonului din Washington, provocând moartea a aproape 3.000 de persoane, dar numărul victimelor continuă să crească pentru că marea majoritate a celor prezenți în zonă sau a celor 40.000 de lucrători care au participat la îndepărtarea ruinelor au contactat diverse boli ale aparatului respirator, cum e cancerul pulmonar, din cauza prafului și a noxelor inhalate.

6.6. Măsuri de prevenire și combatere a comerțului ilegal cu arme

Aceste măsuri trebuie să privească în primul rând comerțul legal, de unde entitățile politice, ideologice, religioase, indiferent că discutăm aici despre state sau grupări teroriste, își procură ilegal mare parte din arsenalul militar pe care îl posedă.

Desigur că un rol important îl joacă aici *constituirea unor grupuri care au ca obiectiv neproliferarea armelor de distrugere în masă*, amintind aici Grupul Furnizorilor Nucleari, Comitetul Zangger, Grupul Australia, activitatea lor concentrându-se pe verificarea exporturilor de materiale nucleare, fisionabile, nenucleare, dar destinate a fi folosite în scopuri nucleare, chimice, etc., în vederea instituirii unui control asupra acestora, care să ducă la siguranță și protecție fizică. Un rol consistent îl joacă și Consiliul de Securitate al ONU, care este preocupat de amenințarea terorismului, de riscul ca entități nestatale să dezvolte sau să folosească arme și mai ales arme de distrugere în masă.

Pe lângă aceste măsuri, care vizează cooperarea internațională, reglementarea și restricționarea operațiunilor cu diverse categorii de arme și în special de distrugere în masă, suntem de părere că o mai bună eficiență ar avea *cele de natură economică*, în sensul de a finanța activități ale diverselor state care au preocupări în domeniul proliferării lor, așa cum s-a întâmplat de altfel în anul 1995, când NASA a acordat 1,6 mil. USD unor institute rusești pentru realizarea cercetărilor biologice în spațiul cosmic, deturnând într-un mod elegant scopul inițial – distructiv și antiuman și transformându-l în scop pașnic.

7. Spălarea banilor

7.1. Considerații generale

În urma derulării oricăreia dintre activitățile comerciale ilicite rezultă un imens profit pe care comercianții ilegali încearcă să îl aducă din economia ilicită în cea licită. Acest procedeu poartă denumirea de „spălarea banilor” și poate fi definit ca *introducerea pe piața legală a banilor proveniți din activități ilegale*.

Întotdeauna o activitate de spălare a banilor presupune crearea unui scenariu, care are la bază reprezentarea falsă a unor fapte, a provenienței acestora și a proprietarului real al lor, în cuprinsul căruia distingem *câteva etape*, acceptate în literatura de specialitate ca fiind în număr de trei. Prima dintre acestea este *plasarea*, care are la bază necesitatea separării și distanțării fondurilor ilicite de sursa, tot ilicită, care le generează și constă în relocarea fizică a numerarului. Cea de a doua etapă creionată în procesul de spălare a banilor este *stratificarea*, care are ca scop îndepărtarea și mai mult a banilor ilegali de sursa lor, concomitent cu pierderea treptată a urmelor pe care fondurile le-au lăsat pe acolo pe unde au trecut, pentru a zădărnici orice posibilitate de control asupra acestora și de a se stabili proveniența lor. După ce s-au asigurat că au intervenit suficiente straturi de operațiuni între sursa ilicită și bani, spălătorii acestora parcurg cea de a treia etapă în procesul reciclării fondurilor ilicite, denumită *integrarea*, în cuprinsul căreia urmăresc să plaseze fondurile pe care le au la dispoziție, ce acum se bucură de o aparență de legalitate, în economia reală, legitimă.

7.2. Consecințe ale spălării banilor

Pe lângă faptul că spălarea banilor reprezintă punctul final în circuitul unui comerț cu mărfuri ilicite, oricare ar fi acestea, care dă posibilitatea celor implicați să se folosească nestingheriți de banii obținuți nu numai prin mijloace ilegale, dar și prin producerea altor consecințe dramatice în cadrul vieții socio-umane, aceasta aduce vătămări importante și economiei în întregul său, ducând la *pierderi financiare, decredibilizarea sistemelor economico-financiare, compromiterea acestora, etc.*

În plan național, prin aducerea și apoi extragerea de fonduri care nu sunt rezultatul unui comerț legal, ancorat în realitatea economico-financiară, nefiind sustenabile de aceasta, care, așa cum știm deja, are anumite capacități de autoreglare și ajustare, are loc o *destabilizare a pieței financiare*, masa monetară crescând sau scăzând fără explicații firești, putând afecta moneda națională, valoarea acesteia față de valutele internaționale, credibilitatea economiei naționale pe plan internațional, afectarea politicilor comerciale și economice promovate de un stat anume.

În vederea conturării a ceea ce înseamnă tranzacțiile financiare la nivelul unei țări de dimensiunea României și ce poate să însemne penetrarea fondurilor licite de către cele ilicite în etapele de spălare a banilor, menționăm că la nivelul anului 2011 au avut loc un număr de 5.639.158 operațiuni, dintre 4.377.983 operațiuni de depunere numerar în sistemul bancar românesc, în sumă totală de 26.752.182.161 euro, iar 1.261.175 operațiuni de retragere numerar în sumă totală de 16.820.870.564 euro. Transferurile externe au contabilizat un număr de 1.728.748 operațiuni, în cuprinsul cărora persoanele fizice au transferat în țară 1.753.629.279 euro, prin 40.121 operațiuni, iar din România în exterior s-a transferat suma totală de 1.704.983.319 euro prin 33.323 operațiuni. Persoanele juridice au transferat în țară suma totală de 67.096.456.641 euro prin 592.752 operațiuni, iar din România în exterior, au transferat 65.652.029.442 euro, prin intermediul a 1.095.875 operațiuni.

7.3. Măsuri de combatere a spălării banilor

Chiar dacă la prima vedere măsura cea mai la îndemână pare a fi *exercitarea unui control fiscal, financiar și valutar* (existând de altfel reglementări în acest sens ce vizează mai ales sistemul bancar) dublată de coerciție, respectiv *incriminarea faptelor de spălare de bani* și instituirea unor sancțiuni cu caracter penal pentru săvârșirea acestora, acestea nu sunt și cele mai eficiente pentru că nu au la bază o aprofundare a fondului problemei. Acestea trebuie completate cu *compatibilizarea legislației mai multor state sau a tuturor statelor, interzicerea pentru orice comerciant vânzarea spre o terță persoană, fizică sau juridică, a bunurilor de lux, scumpe, dacă plata se face în numerar, îndeplinirea cu conștiinciozitate a atribuțiilor de către acei funcționari bancari cu atribuții de monitorizare a transferurilor și atenta lor selecționare* și nu în ultimul rând *încercarea de a desființa paradisurile fiscale, a teritoriilor și companiilor off-shore, chiar și a zonelor libere, dacă în cadrul lor se facilitează acest fenomen.*

8. Influențe ale formelor ilegale de comerț exterior asupra economiei românești

Atât timp cât comerțul internațional ilegal se păstrează în limite care incomodează doar buna funcționare a economiei în ansamblul ei, efectele sunt suportabile și absorbite în economia legală. Dacă însă acesta ajunge la o mare amploare, acaparând o parte însemnată a comerțului și a economiei legale, blocând sectoare de activitate, determinând fricțiuni și dezechilibre economice, existența sa pune în pericol buna funcționare a economiei de piață și a întregii societăți.

8.1. Influențele comerțului internațional ilegal văzute prin prisma unor date statistice

Pentru a avea o reprezentare a comerțului internațional ilicit cu componentele sale, trebuie observate câteva din datele furnizate de către instituțiile angajate în efortul de constatare și stopare a efectelor pe care le produce, cum sunt Poliția de Frontieră și Autoritatea Națională a Vămirilor. Pentru ca imaginea să fie cât mai completă, având în vedere situația politico-economică în care România se află în prezent, dată de integrarea în Uniunea Europeană cu tot ce presupune acest fapt, este necesar a fi avute în vedere și datele furnizate de instituțiile și organismele europene în domeniul fraudei comerciale cum ar fi Oficiu European Anti-Fraudă, dar și cele ale Comisiei Europene.

8.2. Influențele asupra agenților economici privați

Agenții economici sunt cei care trebuie să realizeze venituri destinate celor care au finanțat afacerea, pentru salariați, privite cu titlu de indemnizație salarială, pentru alți agenți economici cu care se află în relații comerciale pentru furnizarea celor necesare desfășurării activității, și nu în ultimul rând în cotă apreciabilă statului, sub formă de taxe și impozite.

Pe lângă acestea agenții economici trebuie să facă față și formelor ilegale ale comerțului în general, și a celui internațional în special, cum sunt contrabanda și comerțul cu produse contrafăcute.

Altfel spus agentul economic aflat în economia legală, trebuie reziste unei concurențe bazate pe mijloace ilicite, respectiv să-și vândă produsele la prețuri rezultate din acoperirea tuturor cheltuielilor pe care le are de suportat, care vor fi net superioare produselor de același gen introduse pe piață de către un comerciant „inexistent” sau chiar care există în realitate, numai că eludează regimul vamal ori de către care un comerciant ce nu suportă cheltuieli de genul taxelor și impozitelor, ci doar cheltuieli cu producerea lor, activitate ce se desfășoară de regulă în zone nesupuse nici unui control, care nu înregistrează nici cheltuieli de cercetare, de promovare, de garantare a produselor respective, astfel că prețul de desfacere este unul net inferior, tentant pentru cumpărătorul care trebuie să aleagă între două produse aparent similare, în realitate existând diferențe calitative, și care de cele mai multe ori va alege produsul la preț inferior.

Consecința imediată va fi reducerea activității, agentul economic încercând să producă la nivelul la care sunt vânzările, cu toate efectele în lanț pe care aceasta le cauzează.

8.3. Influențele asupra bugetului de stat

8.3.1. Statul și economia

De-a lungul timpului, schimburile economice au căpătat diverse forme, ajungând în cele din urmă la forma cunoscută azi, a economiei de piață - mecanism complex de susținere și chiar de perpetuare a întregii societăți, cu mențiunea că apariția acesteia nu a fost deloc facilă. În cadrul unei asemenea economii, statul trebuie să fie o prezență permanentă, activă, deoarece deși se susține ideea unei vieți economice deplin libere, realitățile arată că liberalismul economic are propriile limite și neajunsuri, mai mult, tocmai asigurarea libertății economice ar impune prezența statului în economie.

8.3.2. Finanțele publice

8.3.2.1. Noțiuni generale

Pentru ca statul să-și poată îndeplini funcțiile și sarcinile sale prin acționarea sistemului de pârghii economice ce îi sunt la dispoziție, are nevoie neîndoielnic de mijloace bănești, iar totalitatea de mijloace bănești aflate la dispoziția statului poartă denumirea de finanțe publice. Altfel spus finanțele publice reprezintă acele relații financiare cu ajutorul cărora are loc constituirea, repartizarea și utilizarea fondurilor bănești necesare pentru satisfacerea nevoilor întregii societăți.

8.3.2.2. Funcțiile finanțelor publice

Finanțele publice au un dublu rol în viața economică a statului modern, și anume de a asigura procurarea resurselor financiare ce sunt destinate atingerii obiectivelor de politică economică, de a garanta aducerea la îndeplinire în condiții cât mai bune a atribuțiilor statului, și de a satisface pe această cale nevoile cu caracter public ale fiecărui individ, respectiv de a genera un mediu propice dezvoltării întregii societăți. În cadrul acestui rol finanțele publice îndeplinesc următoarele funcții: de repartiție, de control, de transfer a capitalurilor, de evaluare a proiectelor de investiții, de protecție a investitorilor, de redistribuire a unor fonduri, de autoreglare și de intervenție a statului în economie.

8.3.2.3. Pârghiile financiare

Pârghia financiară reprezintă o relație economică ce îndeplinește anumite condiții și are trăsături specifice și se impune a fi concepută în așa fel încât cu ajutorul ei să se realizeze obiectivele de politică economică.

Dintre pârghiile apreciate ca fiind cele mai importante, situate în sectorul funcției de repartiție a finanțelor publice și anume în etapa colectării de resurse la îndemâna statului, este *impozitul*, cel mai important mod de concentrare a venitului statului, care a cunoscut o

evoluție de la funcția sa de a mobiliza venituri doar pentru acoperirea cheltuielilor statului, la modalitatea statului de „amestec” în viața economico-socială, fiind un real instrument de orientare și influențare. Alături de impozit, se situează la un nivel la fel de important *subvenția*, prin intermediul căreia se alocă resurse înspre acei agenți economici care desfășoară activități ce sunt socotite a fi de interes național, datorită ramurilor în care își desfășoară activitatea, a locurilor de muncă asigurate, a implicațiilor în siguranța națională, etc.

8.3.2.4. Bugetele publice

Tot ceea ce implică constituirea bugetelor publice are o directă corespondență cu fundamentarea indicatorilor de venituri și a celor de cheltuieli, caracterizată prin estimarea anuală a performanțelor economice, în funcție de acțiuni, costuri, obiective urmărite, rezultate obținute, etc. Cu alte cuvinte, toți cei implicați în acest proces vor proceda la efectuarea calculului de indicatori financiari, cu efecte în determinarea veniturilor și cheltuielilor bugetare.

8.3.2.5. Cheltuielile publice

Statul mobilizează importante resurse bănești, iar folosirea acestor resurse are loc prin intermediul cheltuielilor publice, care au crescut foarte mult în ultima perioadă de timp. Dacă înainte de primul război mondial cheltuielile publice se cifrau la aproximativ 10% din PIB, între cele două războaie mondiale s-a ajuns la 30% din PIB, pentru ca la nivelul anilor 1998-1999 să ajungă la 50% din PIB, din care cheltuielile de asigurări sociale reprezintă 25%, cheltuielile administrației centrale de stat 20%, iar cele ale colectivităților locale reprezintă 10%.

8.3.2.6. Resursele financiare

Resursele financiare la nivel național sunt alcătuite din resursele populației, resursele financiare aflate la dispoziția instituțiilor și autorităților publice, resursele agenților economici publici și privați, precum și cele ale entităților fără scop lucrativ.

Din totalul veniturilor de 66.546,5 milioane lei obținute de Statul Român în anul 2010, veniturile fiscale (taxe și impozite) s-au cifrat la 56.304,7 milioane lei, din care contribuțiile asigurărilor sociale la 395 milioane lei.

Se constată că, în general, *principala categorie de resurse financiare publice este constituită din impozite și taxe*, care sunt prelevări cu caracter obligatoriu de la agenții economici cu capital privat și de la populație.

8.3.3. Cuantificarea influențelor

Finanțele agenților economici constituie componenta de bază a sistemului financiar și reprezintă relații economice de repartiție în formă bănească a produsului intern brut creat în cadrul acestora. Prin intermediul acestor relații, statul mobilizează și redistribuie resurse. Ca atare, orice problemă economică apărută la nivelul unui agent economic produce perturbări importante în formarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor publice. Astfel, în cazul reducerii activității unui agent economic sau mai mult, a încetării activității, automat statul pierde o parte din încasări sub formă de impozite și taxe, concomitent cu creșterea cheltuielilor generate de creșterea obligațiilor sale, a îndatoririlor, cum ar fi de exemplu asigurarea ajutorului de șomaj pentru angajații disponibilizați, asigurarea de servicii de sănătate publică pentru persoane care nu mai achită o contribuție de acest gen, mai mult, statul alocă în cele mai multe cazuri fonduri pentru recalificarea forței de muncă disponibilizate, pentru crearea de noi locuri de muncă, acordarea unor facilități fiscale în acest sens, acordarea de subvenții, etc.

Pentru a întări susținerea noastră menționăm spre exemplu că în anul 2010, având în vedere totalul veniturilor de 66.546,5 milioane lei obținute de Statul Român, precum și totalul cheltuielilor de 102.627,8 milioane lei bugetul de stat a înregistrat un deficit de 36.081,3 milioane lei.

Concluzii

Din întregul cuprins al lucrării, rezultă o *primă* și foarte importantă *concluzie* și anume aceea că comerțul ilegal trebuie tratat ca fenomen în întregul său, pentru că numai astfel se vor putea întreprinde măsurile eficiente pentru ținerea acestuia sub control. Acest lucru este scos în evidență de faptul că fiecare componentă a comerțului ilegal are forme asemănătoare de manifestare, cauze similare ce le determină, efecte identice, motiv pentru care măsurile ce trebuie luate sunt și ele asemănătoare și uneori identice.

A *doua concluzie* este aceea că comerțul ilicit, ca fenomen, a atins, odată cu apariția altor fenomene care îl favorizează, cum sunt globalizarea, dezvoltarea tehnicii și a tehnologiei, etc., cote impresionante, care îl fac aproape din ce în ce mai greu de ținut sub control. Obiectivul prioritar trebuie să devină diminuarea acestuia, a tuturor componentelor sale, și ținerea lor în anumite limite care să afecteze într-o cât mai mică măsură societatea.

A *treia concluzie* este slaba eficiență a măsurilor luate, dintre care unele în loc să ducă la diminuarea comerțului ilicit, la întărirea controlării sale, parcă au determinat pe alocuri o creștere a comerțului ilicit. Am putea menționa aici celebrul război contra drogurilor soldat cu

multe persoane arestate, averi și mijloace de transport confiscate, culturi și laboratoare distruse, rețele dezintegrate, măsură bazată pe forța autorităților judiciare și pe coerciție, care însă nu a dus la diminuarea comerțului cu astfel de substanțe, dimpotrivă, cu anumite fluctuații anuale, acesta a crescut în timp. Spre exemplu, singura perioadă în care se pare că a existat o scădere a comerțului cu droguri a fost aceea în care țărani afgani au fost stimulați să se ocupe cu altceva, legal, respectiv să cultive, să producă și să comercializeze alte tipuri de plante.

Ca atare, măsurile ce se impun a fi luate, trebuie să vizeze nu numai latura coercitivă, ci și cea economică, socială, politică, umană, iar toate aceste măsuri trebuie puse în aplicare corelat, pentru a se suplini și completa, acolo unde cazul, lucru posibil nu prin tratarea lui fragmentată pe componente, ci în ansamblu, unitar.

În plan economic, dacă investițiile ar privi și zonele sau țările ce dețin primele locuri în clasamentele făcute în legătură cu una sau alta dintre componentele comerțului ilegal s-ar crea locuri de muncă, ar crește nivelul de trai, precum și veniturile statelor care apoi ar putea face investiții în diverse domenii, de care toți locuitorii ar beneficia. Spre exemplificare, dacă în Afganistan s-ar continua și completa măsurile cu caracter economic efectele pozitive ar fi multiple:

- 1.i-ar îndrepta pe țărani spre ocupații licite;
- 2.aceștia nu ar mai face parte din anumite grupări criminale, deci nu ar mai avea nevoie să achiziționeze arme;
- 3.s-ar înregistra o creștere a nivelului de trai;
- 4.un trai mai bun ar determina reducerea numărului de persoane vizate de comerțul cu ființe umane pentru muncă forțată, exploatare sexuală, transplant de organe, utilizare în forțe armate.

Dacă la măsurile menționate în alineatul precedent s-ar mai adăuga și o măsură cu caracter socio-uman, care să vizeze grupările formate în jurul unei ideologii sau religii, credem că s-ar face pași importanți într-o direcție bună.

Aspectul social reprezintă un element important în această problemă deoarece existența unei alternative mai bune în fața unei persoane, fie ea traficant sau victimă, generează în primul rând existența unei opțiuni și apoi poate determina alegerea variantei pozitive, licite, benefice pentru acea persoană, comunitatea din care face parte și societatea în ansamblul ei.

Rezolvarea unor probleme de factură economică și socială ar permite clasei politice, factorilor de răspundere, administrațiilor guvernamentale și totodată le-ar determina să adopte

politici eficiente în direcția prosperității și emancipării. Practic s-ar crea un efect de domino, în sensul că o măsură bună luată generând efecte pozitive creează premisele luării unor noi măsuri bune, pe când o stare proastă de lucruri generează efecte negative care duc la amplificarea ei.

Nu în ultimul rând, trebuie serios amendate legislațiile naționale prin alinierea lor la cele ale căror progrese în acest domeniu sunt notabile, întărite de tratate și convenții multilaterale care să înființeze cadre de eficientă cooperare și combatere comună a comerțului ilicit în ansamblul său și nu fragmentat pe diversele lui componente. Crearea unor instituții care să culeagă toate datele și informațiile existente la nivel național și regional, să le centralizeze și apoi să le supună unui amplu proces de analiză, care apoi să permită desprinderea unor concluzii pertinente sub aspectul factorilor ce le determină pe fiecare dintre componentele comerțului mondial ilicit, ce anume le influențează în sens pozitiv și negativ, efectele produse, dacă se impune a se acționa asupra lor când, cum și în ce măsură, care sunt costurile etc. Odată stabilit ce este de făcut, măsurile propuse să fie transmise tuturor statelor care ar trebui să le implementeze imediat și în mod corect pentru a putea constata care au avut efectul scontat și care nu, care măsuri trebuie eliminate, completate ori înlocuite cu altele mai eficiente.

Studiu de caz

Din analiza, prin prisma unor date contabile din perioada anilor 2005-2010, a activității celor trei mari producători de țigarete din România, și anume Philip Morris România, British American Tobacco și Japan Tobacco International, raportate la nivelul contrabandei cu țigări, așa cum este ea stabilită în mare parte de către Novel Research, și la nivelul accizelor la tutun încasate în perioada 2008-ianuarie 2010, s-a constatat că:

-valorile contrabandei nu au influențat foarte mult numărul de angajați, cu excepția unei singure situații, în cazul companiei Philip Morris care a disponibilizat peste 100 de angajați în anul 2007, contrabanda înregistrând deja în acea perioadă ușoare creșteri;

-atunci când contrabanda a atins niveluri mari, în anii 2008, 2009 și 2010

- cifrele de afaceri ale companiilor Philip Morris și British American Tobacco au scăzut vertiginos
- datoriile au crescut în cazul Japan Tobacco International, iar în cazul celorlalte companii, deși ele inițial au crescut, au înregistrat apoi scăderi
- profitul a înregistrat, de asemenea, scăderi, aici neobservându-se diferențe între o companie și cealaltă;

-nivelul contrabandei influențează și veniturile statului, pentru că accizele, principalul impozit aici, înregistrează deopotrivă scăderi, la fel și impozitul pe profit.

Bibliografie selectivă

1. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, DEX, Edit. Univers Enciclopedic, București, 1998;
2. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”, Dicționar explicativ al limbii române, Edit. Univers Enciclopedic Gold, București, 2009;
3. Agenția Națională Antidrog, Raport național privind situația drogurilor, 2011, Edit. Reitox;
4. Ali, S., L., Structure of chemical compounds, methods of analysis of process control. Counterfeit drugs and analytical tools for their discrimination: European perspectives, *Farmaceutical Chemistry Journal*, vol. 34, nr. 1, 2000;
5. Aliaga, Daniel G.; Atallah, Mikhail, J., Genuinity Signatures: Designing Signatures for Verifying 3D Object Genuinity, *EUROGRAPHICS*, nr.2, volum 28;
6. Apetrei, Alina, Contrabanda cu țigarete, cu doi pași înaintea producătorilor, *Revista Wall-Street*, 25 martie 2009, www.wall-street.ro;
7. Arsovsk, Jana; Costacos, Panos, A., Illicit Arms, Trafficking and the Limits of Rational Choice Theory: The Case of the Balcanian, tipărit la *Sprinder Science + Business Media*, 2008;
8. Asociația română pentru combaterea contrafacerilor, Scurt istoric, <http://www.anticontrafaceri.org/contact.html>;
9. Babiuc, Victor; Băcanu, Ion; Bolintineanu, Alex; Căpățână, Octavian; Constantinescu, Adrian; Cenescu, Constantin; Isărescu, Mugur; Munteanu, Roxana; Rucăreanu, Ion; Ștefănescu, Brândușa; Tănăsescu, Victor; Zilberstein, Sovely, Dicționar juridic de comerț exterior, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1986;
10. Baci, Adrian, Mircea, Bioterorism, arme biologice și structurile de aplicare a legii, Edit. Pro Universitaria, București, 2009;
11. Bari, Ioan, Probleme globale contemporane, Editura Economică, București, 2003;
12. Bari, Ioan, Globalizare și probleme globale, Edit. Economică, București, 2001;
13. Belean, Pavel; Anghelache, Gabriela; Risti, Lucia; Gânguță, Alina, Bugetul public și trezoreria publică în România, Edit. Economică, București, 2007;
14. Belu, Mihaela; Joldeș, Cosmin; Marinaș, Laura, Sistemul Vamal, Edit. Economică, București, 2003;

15. Bercheșan, Vasile; Pletea, Constantin, *Drogurile și traficanții de droguri*, Edit. Paralela 45, Pitești 1998;
16. Berman, Bary, *Strategies to detect and reduce counterfeiting activity*, *Business Horizons* (2008), Kelley School of Business, Indiana University, nr. 51/2008;
17. Biblioteca de Cercetare Academică, *Contraband crocodiles*, *Curierul Unesco*, Iulie 1993, nr. 7-8;
18. Bistriceanu, Gheorghe, D., *Lexicon de finanțe, bănci, asigurări*, Vol. 1, Edit. Economică, București, 2001;
19. Bjelkhagen, Hans, I., *New OVDs for Personalized Documents Based on Color Holography and Lippmann Photography*, www.springerlink.com/index/;
20. Bodoașcă, Teodor, *Dreptul proprietății intelectuale*, Edit. C.H. Beck, București, 2007;
21. Boicean, Danusia, *Instituțiile Uniunii Europene. Combaterea fenomenelor ilicite de economie subterană*, Edit. Alama Mater, Sibiu, 2005;
22. Boroș, Alexandru; Gorunescu, Mirela; Popescu, Mihaela, *Dicționar de drept penal*, Edit. All Beck, București, 2004;
23. Bostan, Ionel, *Medii economice informale*, Edit. BIT, Iași, 1997;
24. Breban, Vasile, *Dicționar al limbii române contemporane*, Edit. Științifică și enciclopedică, București, 1980;
25. Breban, Vasile, *Dicționar Enciclopedic*, Vol.1, A-C, Edit. Enciclopedică, București, 1993;
26. Brozka, Michael, *Taxation of the Global Arms Trade? An Overview of the Issue*, *Kyklos*, nr. 57/2004,
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.0023-5962.2004.00248.x/abstract>;
27. Cărpenu, Stanciu, D., *Drept comercial român*, Edit. Universul Juridic, București, 2007;
28. Cârstea, Constanța, *Contrabanda. Formă a corupției și criminalității organizate în România în perioada 1990-2000*, Edit. Lumina Lex, București, 2006;
29. Chipărilă, Ion; Drăghici, C-tin, Victor; Ștefan, Cristian, Eduard; Pintilie, Ligia, Teodora, *Globalizarea traficului de copii*, Edit. Sitech, Craiova, 2006;
30. Choo, Kim-Kwang, Raymond; Smith, Russel G., *Criminal exploitation of onlyne system by organised crime groups*, *Asian Criminology*, nr. 3/2008, Springer Science + Business Media B.V. 2007;
31. Ciobanu, Gheorghe; Postelnicu, Cătălin; Bako, Dana; Rus, Adina; Pop-Silaghi, Monica; Avarvarei, Ștefan; Deceanu, Liviu *Tranzacții economice internaționale*, Edit. Risoprint, Cluj-Napoca, 2009;

- 32.Ciobanu, Gheorghe; Popescu, Gheorghe; Ghișoiu, Magdalena; Bodea, Gabriela; Cocioac, Paul; Bako, Dana; Molnar, Iudita; Pop-Silaghi, Monica; Salanță, Mihaela; Jula, Octavian; Rovinaru, Flavius; Ban, Irina; Ilieș, Darie; Szekely, Imre, *Macroeconomie*, Edit. Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca, 2006;
- 33.Ciobanu, Gheorghe; Luțaș, Mihaela; Postelnicu, Cătălin; Bako, Dana; Rus, Adina; Pop-Silaghi, Monica; Toader, Dan, *Tranzacții economice internaționale*, Edit. Ardealul, Cluj-Napoca, 2004;
- 34.Cochrane, Paul; Godfrey, Mark; Burns, James, *Counterfeit car parts in the global auto industry: management briefing: introduction*, Just – Auto, Bromsgrove, Jul. 2008, [http://proquest.umi.com/peqdweb?](http://proquest.umi.com/peqdweb?;);
- 35.Cocioac, Paul; Jula, Octavian, *Principii de economie generală*, Edit. Risoprint, Cluj-Napoca, 2004;
- 36.Colitt, Raymond, *Brazil looks to staunch flow of contraband*, FT.com. Londra: Mar. 22, 2005;
- 37.Cosma, Dorin; Crâșneac, Alexandru, *Buget și Trezorerie publică*, Edit. Universității de Vest, Timișoara, 2009;
- 38.Craiu, Nicolae, *Economia subterană între „Da” și „Nu”*, Edit. Economică, București, 2004;
- 39.Danu, Marcela, Cornelia, *„Vizibil și invizibil” în economia subterană globală*, Universitatea Bacău, *Studii și cercetări științifice, seria Științe economice*, nr.11/2006;
- 40.Dascălu, Ion; Țupulan, Marin, Claudiu; Ștefan, Cristian, Eduard; Angheluș, Adrian, *Traficul de minori și crima organizată*, Edit. Sitech, Craiova, 2008;
- 41.David, Mihail, *Economia subterană și spălarea banilor*, Edit. Europolis, Constanța, 2008;
- 42.Dinakar, Sethuraman, *Drowning in Contraband. Smuggling thwarts investors and exacerbates a fiscal crisis*, Business Week, New York: 7 iulie 1997, Iss. 3534;
- 43.Dogaru, Horia, *Terorismul cu arme de distrugere în masă (Rezumatul tezei de doctorat)*, Edit. de MAI, Academia de Poliție „Al. Ioan Cuza”, București, 2009;
- 44.Drennen, James, K., III, *Quality products at a reasonable price*, J. Pharm Innov., nr. 3/2008, International Society for Pharmaceutical Engineering, Springer;
- 45.Duquet, Niles, *Arms acquisition: Patterns and Dynamic of Armed Conflict: Lessons from the Niger Delta*, International Studies Perspectives, 10 - 2009, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1528-3585.2009.00368.x/abstract>;
- 46.Ecobescu, Nicolae; Secăreș Vasile, *De la controlul armamentelor la dezarmare*, Edit. Politică, București, 1985;
- 47.Egmont, FIUs in Action, Annual Report 2010-2011,

<http://www.egmontgroup.org/library/annual-reports;>

48. European Commission, Statistical Evaluation of Irregularities reported for 2011, Own Resources, Natural Resources, Cohesion Policy, Pre-Accession and Direct Expenditure, accompanying the document Report from the commission to the European Parliament and to the Council, Protection of the European Union's financial interests - Fight against fraud, Annual Report 2011, Bruxelles, 2011, [http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-commission/2011/statistical_evaluation_en.pdf/;](http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-commission/2011/statistical_evaluation_en.pdf/)

49. European Commission, Report from the commission to the European Parliament and to the Council, Protection of the European Union's financial interests - Fight against fraud, Annual Report 2011, Bruxelles, 2011, http://ec.europa.eu/anti_fraud/documents/reports-commission/2011/report_en.pdf;

50. European Commission, Report on E.U. Customs, Enforcement of Intellectual Property Rights, Results at the European Border – 2010, [http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/statistics_2010.pdf /;](http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/statistics_2010.pdf/)

51. Europol, Analiza Europol, Raport general privind activitățile Europol, 2011, https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/ro_europolreview.pdf;

52. FATF – GAFI, The Misuse of Corporate Vehicles Including Trust and Company Service Providers, [http://www.fatf-gafi.org/documents/documents.jsp?lang=en;](http://www.fatf-gafi.org/documents/documents.jsp?lang=en)

53. FATF – GAFI, Money Laundering & Terrorist Financing Through the Real Estate Sector, [http://www.fatf-gafi.org/documents/documents.jsp?lang=en;](http://www.fatf-gafi.org/documents/documents.jsp?lang=en)

54. Fayazpour, Farzaneh; Lucas, Bart; Huyghebaert, Nathalie; Braeckmans, Kevin; Derveaux, Stefaan; Stubbe, Barbara, G.; Remon, Jean-Paul; Demeester, Jo; Vervaet, Chris; De, Smedt, Stefaan, C., Digitally Encoded Drug Tablets to Combat Counterfeiting, *Advanced Materials*, nr. 19/2007;

55. Fetisova, A., N.; Popkov, V., A.; Kuzmenko, A., N., Empirical calculation of fatty acid and glycerol composition in evaluating drug quality, *Westnik Moskovskogo Universiteta. Khimiya*, 2008, nr. 3;

56. Firoiu, Dumitru, V., *Istoria statului și dreptului românesc*, Edit. Chemarea, Iași, 1992;

57. Floricel, Octavian, *Migrația și criminalitatea*, Edit. Bibliotheca, Târgoviște, 2006;

58. Freese, Theresa, Georgia's War against Contraband and Its Struggle for Territorial Integrity, *SAIS Review*, Washington: Winter 2005, Vol. 25, Iss. 1;

- 59.Gentry, James, W.; Putrevu, Sanjay; Schulty, Clifford, J., The effects of counterfeiting on consumer search, *Journal of consumer behaviour*, Published online in Wiley Interscience, nr. 5/2006;
- 60.Georgescu, Maria, Andrada, Administrarea finanțelor publice și a bugetului, Edit. Pro Universitaria, București, 2009;
- 61.Gheorghe, Matei, Finanțe Publice, Edit. Universitaria, Craiova, 1998;
- 62.Ghinea, Nicolae; Bolboșanu, C-tin; Cristea, Dan, Mihai; Afrășine, Laurențiu; Toader, Gheorghică, Criminalitatea economico-financiară în Uniunea Europeană, Edit. Sitech, Craiova, 2009;
- 63.Ghișoiu, Magdalena, Introducere în micro și macroeconomie, Edit. Risoprint, Cluj-Napoca, 2005;
- 64.Giovannelli, Giuseppe; Natali, Stefano; Bozzini, Benedetto, Silver coated lead coins: an appraisal of ancient technology, *Journal of Applied Electrochemistry*, 2006;
- 65.Guvernul României, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, Raport de activitate anual,
<http://www.onpcsb.ro/pdf/RAPORT%20FINAL%2007%20MARTIE%202012%20web.pdf>;
- 66.Haddad, Renato; Catharino, Rodrigo, Ramos; Marques, Lygia, Azevedo; Eberlin, Marcos, Nogueira, Perfume fingerprinting by easy ambient sonic-spray ionization mass spectrometry: nearly instantaneous typification and counterfeit detection, *Rapid Communications In Mass Spectrometry* nr. 22/2008, www.interscience.wiley.com;
- 67.Hardwich, Buce; Jackson, Wayne; Wilson, Gerald; Mau, Albert, W., H., Advanced materials for banknote applications, *Advanced materials*, 2001, nr. 12-13, (Wiley-VCH Verlag GmbH, Weinheim, 2001);
- 68.Hilton, Brian; Choi, Chong, Ju; Chen, Stephen, The ethics in counterfeiting the fashion industry: quality, credence and profit issues, *Journal of business ethics*, nr. 55/2004, (Kluwer Academic Publisher, printed in the Netherlands);
- 69.Hoanță, Nicolae, Presiunea Fiscală, *Tribuna Economică - Impozite și taxe*, nr.1-2/1996;
- 70.Inceu, Adrian, Mihai; Lazăr, Dan-Tudor; Mara, Eugenia-Ramona, Finanțe și bugete publice, Edit. Accent, Cluj-Napoca, 2008;
- 71.Institutul Național de Statistică, Anuarul statistic al României pe anul 2010;
- 72.Institutul Național de Statistică, Anuarul statistic al României pe anul 2008;
- 73.Jen-Te-Yao, Counterfeiting and an Optimal Monitoring Policy, *European Journal of Law and Economics*, Springer Science+Business Media Inc., Manufactured in the Netherlands, nr. 19/2005;

- 74.Kronlund, Antonia; Berstein, Daniel, M., Unscrambling words increases brand name recognition and preference, *Applied Cognitive Psychology*, nr. 20/2006, www.interscience.wiley.com;
- 75.Ladika, Susan, Tracing the shadowy origins of nuclear contraband, *Science*, Washington: Jun 1, 2001, Vol. 292, Nr. 5522;
- 76.Larousse - Dictionaire usuel, Paris, 1992;
- 77.Laurance, Eduard, G., Political Implication off Illegal Arms Exports from the USA, *Political Science Coterly*, nr. 3/1992, publicată de The Academy of Political Science, <http://www.jstor.org/stable/2152442>;
- 78.Lazăr, Cornel; Matei, Mirela; Andrei, Jean, *Finanțe*, Edit. Universității Petrol Gaze din Ploiești, Ploiești, 2007;
- 79.Le, Goff, Jacques, *Negustorii și bancherii în Evul mediu*, Edit. Meridiane, București, traducere de Nicolae Ghimpețeanu, 1994;
- 80.Lechemeier, Dirk, W.; Schmidt, Beke; Bretschmeider, Thorsen, Rapid and mobile brand authentication of vodka using conductivity measurement, *Microchimica Acta*, nr. 160/2008, (Springer-Vedag 2007);
- 81.Liteanu, Traian; Ștefan, Teodoru; Stoica, C-tin, *Traficul de droguri. Repere, dimensiuni și perspectivă*, Edit. ANI, București, 2005;
- 82.Lybecker, Kristina, M., *Rx roulette: combatting counterfeit pharmaceuticals în developing nations*, John Wiley and Sons, 2007;
- 83.Marsh, Nicholas, *Conflict Specific Capital: The Role of Weapons Acquisition in Civil War*, *International Studies Perspectives*, nr. 8/2007, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1528-3585.2007.00269.x/abstract>;
- 84.Meek, Sarah, *Combating arms-trafficking: The need for integrated approaches*, *African Security Review*, 2000, <http://deix.2.org/10.1080/10246029.2000.9628062>;
- 85.Merryman, John, Henry, *Counterfeit art*, *International Journal of cultural Property*, <http://journals.cambridge.org>;
- 86.McDermott, M., K.; Isayeva, I., S.; Thomas, T., M.; Lee, A., S.; Lucas, A., D.; Witkowski, C., N.; Hutter, J., C.; *Characterisation of the structure and properties of authentic and counterfeit polypropylen surgical meshes*, *Hernia*, 2006, no. 10;
- 87.McEwan, Andy ; Straus, Lianne, *Counterfeit tobacco in London: local crime requires an international solution*, *Trends Organ Crim*, nr. 12/2009, (Springer Science + Business Media, LLC 2009);

- 88.Minagawa, Tetsuya, Jr.; Trott, Paul; Hoecht, Andreas, Counterfeit, imitation, reverse engineering and learning: reflections from Chinese manufacturing firms, *R&D Management*, nr. 37/2007, (Journal compilation C 2007 Blackwell Publishing, 2007);
- 89.Ministerul Finanțelor Publice, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Autoritatea Națională a Vămilelor, Raport privind analiza comparată a datelor rezultate din capturile de țigarete înregistrate la Autoritatea Națională a Vămilelor în cursul anului 2009 față de anul 2008 și comparată cu luna ianuarie 2010, www.customs.ro/;
- 90.Mistreanu, Simina, Contrabanda cu țigări costă statul până la 400 milioane euro/an, *Revista Wall-Street*, 25 martie 2009, www.wall-street.ro;
- 91.Moldovan, Aurel, Teodor, Drept Vamal, Edit. C.H. Beck, București, 2006;
- 92.Moraru, Maricica, Eficiența informațiilor contabilității în combaterea fenomenului de spălare a banilor, Edit. Tehnopress, Iași, 2009;
- 93.Moșteanu, Tatiana; Câmpeanu, Emilia; Țâțu, Lucian; Tudor, Roxana; Panaite, Alice, Ileana; Cataramă, Delia; Gyorgy, Attila; Stoian, Andreea; Brașoveanu, Iulian; Miricescu, Emilia, *Finanțe publice*, Edit. Universitară, București, 2005;
- 94.Mukhln, A., A.; Kashchitskaia, V., Yu.; Potapova, S., A., Methods of analysis. Laboratory of evaluating the performance properties of lube oils for gas pumping sets, *Chemistry and technology of fuels and oils*, vol. 44, nr. 3, 2008;
- 95.Nosa, Ed; Wallace, Neil, A model of (the threat of) counterfeiting, *Journal of monitoring economics*, nr. 54/2007, www.sciencedirect.com;
- 96.Oficiul European Anti-Fraudă, Raport anual 2009 (Raport de activitate pentru perioada 1.01.2008 – 31.12.2008), <http://eceuropa.eu/olaf/>;
- 97.Oficiul European Anti-Fraudă, Raport anual 2011, http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/doc/olaf_aar_2011.pdf;
- 98.Oksamen, Ville; Valimaki, Miko, Free Software and Copyrite Enforcement. A Tool for Global Copyright Policy?, *Knowledge, Technology and Policy*, Winter 2006, vol. 18, no. 4;
- 99.Olteanu, Gabriel, Cercetarea contrabandei și a altor infracțiuni ce implică trecerea frontierei de stat, Edit. AIT Laboratoires, București, 2004;
- 100.Organizația Națiunilor Unite, Declarația universală a drepturilor omului, www.onuinfo.ro;
- 101.Pasca, Florea, Fenomenul infracțional de trafic de ființe umane, Edit. Pro Universitaria, București, 2010;
- 102.Păun, Ludovic, Boli infecțioase, arme biologice, bioterorism, Edit. Amalteea, București, 2003;

- 103.Pârvu, Daniela; Clipici, Emilia, Bugetul și teoria finanțelor publice, Edit. Sitech, Craiova, 2008;
- 104.Penz, Elfriede; Stottinger, Barbara, Original brands and counterfeit brands – do they have anything in common?, Journal of consumer behaviour, nr. 7/2008, www.interscience.wiley.com;
- 105.Pestieau, Pierre, Le economie sauterraine, Edit. Pluriel, Inedit, Hachette, 1989;
- 106.Poliția de Frontieră Română, Bilanț pe anul 2011, www.politiadefrontiera.ro/;
- 107.Poliția de Frontieră Română, Bilanț pe anul 2010, www.politiadefrontiera.ro/;
- 108.Poliția de Frontieră Română, Bilanț pe anul 2009, www.politiadefrontiera.ro/;
- 109.Popa, Ștefan; Drăgan, Gh., Spălarea banilor și finanțarea terorismului, Edit. Expert, București, 2005;
- 110.Popa, Ștefan; Cucu, Adrian, Economia subterană și spălarea banilor, Edit. Expert, București, 2000;
- 111.Povarchuk, Valentin, Jurisdiction to challenge seizure and destruction of counterfeit merchandise, Journal of intellectual property law and practice, nr. 9, vol. 3/2008;
- 112.Romițan, Ciprian-Raul; Buta, Paul-George, Drept comunitar al proprietății intelectuale. Mărcile și indicațiile geografice. Culegere de acte normative, Edit. C.H. Beck, București, 2008;
- 113.Roș, Viorel; Spineanu-Matei, Octavia; Bogdan, Dragoș, Dreptul de autor și drepturile conexe, Edit. All Beck, București, 2005;
- 114.Roș, Viorel; Spineanu-Matei, Octavia; Bogdan, Dragoș, Dreptul proprietății intelectuale. Dreptul proprietății industriale. Mărcile și indicațiile geografice, Edit. All Beck, București, 2003;
- 115.Roșcovan, Mihai; Rusu, Victor; Roșca, Iurie, Studiu privind evaziunea fiscală și contrabanda cu produse petroliere în Republica Moldova, Edit. Bons Offices, Chișinău, 2004;
- 116.Safta, Marieta, Paradisurile fiscale și companiile off shore, Tribuna economică - Impozite și taxe, nr.11-12/2006;
- 117.Sandu, Florin, Contrabanda-componentă a crimei organizate, Edit. Național, 1997;
- 118.Shen, Anqi; Antonopoulos, Georgios, A.; von Lampe, Klaus, The dragon Breathes smoke. Cigarette counterfeiting in the People's Republic of China, British Journal of Criminology Advance Access, nr. 11/2009;
- 119.Schneider, Marius, Commission's Action Plan to combat counterfeiting and piracy: right-holders, help yourself, and the Commission will help you!, Journal of Intellectual Propriety Law & Practice, nr. 7/2006;

- 120.Sindico, Domenico, Trade-Mark protection and counterfeiting, the Kappa experience, *The Journal of World Intellectual property*;
- 121.Slettemeås, Dag, RFID - the “Next Step” in Consumer–Product Relations or Orwellian Nightmare? Challenges for Research and Policy, *Journal Consum Policy* nr. 32/2009, Springer Science + Business Media, LLC. 2009;
- 122.Sly Carla, ASM International, Counterfeit Parts: The Scourge of Industry, *Practical Failure Analysis*, vol. 1 (4 August 2001);
- 123.Stockholm International Peace Research Institute, Year Book 2012 – Armaments, Disarmament and International Security, <http://www.sipri.org/yearbook/>;
- 124.Stoian, Andreea, Dezechilibrele bugetului public în contextul economic actual, Edit. ASE București, 2009;
- 125.Strazzari, Francesco; Tholens, Simone, Another Nakba: Weapons Availability and the Transformation of the Palestinian National Struggle, 1987-2007, *International Studies Perspectives*, 11-2010, <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1528-3585.2010.00397.x/abstract>;
- 126.Sută, Nicolae, Istoria comerțului mondial și a politicii comerciale, Edit. Economică, București, 2005;
- 127.Șaguna, Dan, Drosu, *Tratat de drept financiar și fiscal*, Edit. All Beck, București, 2001;
- 128.Ștefan, Tudorel; Andreșan-Grigoriu, Beatrice, *Drept comunitar*, Edit. C.H. Beck, București, 2007;
- 129.Ștefura, Gabriel, *Bugete publice și fiscalitate*, Edit. Universității Al. Ioan Cuza, Iași, 2007;
- 130.Tarcă, Ștefan, *Mecanisme internaționale de supraveghere și control în domeniul neproliferării armelor nucleare*, Edit. Lumina Lex, București, 2002;
- 131.The International Institute for Strategic Studies, *The Military Ballance 2010 – The Annual Assessment of Global Military Capabilities and Defence Economics*, <http://ebookbrowse.com/th/the-military-balance-2010-pdf>;
- 132.Tia, Teofil, *Indiciu al descreștinării societății:traficul de ființe umane, formă de sclavagism a mileniului III*, Edit. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2012;
- 132.Timmons, Suzanne, Looking to Crack Down on Contraband; Can Colombia stanch the massive inflow of smuggled goods?, *Business Week*, New York: Octombrie 30, 2000, Nr. 3705;
- 133.Tudorache, Dumitru; Secăreanu, Constantin, *Finanțele publice. Finanțele firmei*, Edit. Universitară, București, 2006;

134. Tulai, Constantin, I., *Finanțe*, Edit. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007;
135. UNODC – United National Office on Drugs and Crime, *World Drug Report 2011*, Edit. United Nations, New York, 2011;
136. U.S. Customs and Border Protection, Keynot at international conference focuses on CBP's partnerships to combat counterfeit product importation, Federal information and news dispatch, iunie 2008, <http://proquest.umi.com/peqdweb?;>
137. U.S. customs and border protection, U.S. customs and border protection joins the U.S. consumers product safety commission warning consumers about unsafe, Federal Information and News Dispatch, Inc., 30 nov. 2005 <http://proquest.umi.com/peqdweb?;>
138. U.S. Customs and Border Protection, *Joins the U.S. Consumer Product Safety Commission Warning Consumers About Unsafe Toys and Counterfeit Products*, pag. 2, <http://proquest.umi.com/peqdweb?;>
139. U.S. Departement of State, *Trafficking in persons report 2011*, <http://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2011/index.htm>;
140. U.S. Government Accountability Office, *Firearms Trafficking: US Efforts to Combat Arms Trafficking to Mexico Faceplanning and Coordination Challenges*, Report to Congresonal Requesters, iunie 2009, <http://www.gao.gov/new.items/D09709.pdf> ;
141. Vagg, Jon; Harris, Justin, *Fals proffits: why product counterfeiting is increasing*, European Journal on Criminal Policy and Research, Kluwer Academic Publisher, Printed in the Netherlands, nr. 8/2000;
142. Vâșcu, Barbu, Teodora, *Bugetul statului și agenții economici*, Edit. Didactică și pedagogică, București, 1997;
143. Veress, Robert, *Contrabanda cu țigări s-a dublat în două luni*, Săptămâna Financiară, nr. 128/2007;
144. Vines, Alex, *Combating light weapons proliferation în West Africa*, International Affair, 2(2005), <http://www.jstor.org/discover/10.2307/3568892?uid=3738920&uid=2129&uid=2&uid=70&uid=4&sid=47699135144647>;
145. Voicu, Costică, *Spălarea banilor murdari*, Edit. Sylvi, București, 1999;
146. Voicu, Costică; Boroii, Alexandru; Sandu, Florin; Molnar, Ioan, *Drept penal al afacerilor*, Edit. Rosetti, București, 2002;
147. Wadlow, Christopher, *The great Kenyan coffe crop disaster: a cautionary tale of coffe and counterfeiting*, Journal of intelectual property law and practice, nr. 13/2009;

148. Wilson, Bee, Swindled: The dark history of food fraud, from poisoned candy to counterfeit coffee, *The Journal of American Culture*, vol. 32, nr. 3/septembrie 2009;
- 149.***Bulgaria regulations: Customs seize 20m contraband cigarettes, *EIU ViewsWire*, New York: July 9, 2003;
- 150.*** Wildlife inspectors see parade of contraband, *Anchorage: Mai/Iun 2003*, Vol. 69, Nr. 4;
- 151.*** *BusinessWorld*, Manila: 6 ianuarie 1999;
- 152.*** Contraband worth Rs 3.8 cr seized, *Businessline*, Chennai: Dec 3, 2002;
- 153.*** Contraband worth Rs 6 cr seized at Chennai port, *Businessline*, Chennai: Feb 6, 2001;
- 154.*** Contrabandiștii amenință constant agenții de vânzări, le împiedică accesul în piețe, articol publicat pe 27.01.2010, www.dailybusiness.ro;